МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КАФЕДРА ФІНАНСОВИХ РИНКІВ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА (ПРОЄКТ)

на тему: Стан та перспективи розвитку перестрахування в Україні

Здобувачки вищої освіти ІІ рівня, ІІ курсу, ФМДЗ-24-1 групи,
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»,
освітня програма «Управління фінансовою та страховою діяльністтю»

_____ Безкоровайна Владислава Сергіївна

Науковий керівник _____ Козій Наталія Сергіївна, к.е.н., доцент

Керівник освітньо-професійної програми _____ Чуницька Ірина Іванівна, д.е.н., професор

Допущено до захисту за рішенням кафедри фінансових ринків та технологій
протокол від «22» січня 2026 № 7

Завідувач кафедри _____ Гудзь Олена Євгенівна, д.е.н., професор

Ірпінь – 2026

Реєстрація № 3 06.12.2025 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки до захисту 03.11.2025 _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 90 б. 10.02.2026 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Шолойко А.С
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ Онищко С.В.
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Діденко Л.В.
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Чумицька І.І.
(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1.Доповідь	від 0 до 10			Кодій Н.С.
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5			
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25			
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10			
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50			
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100			

Оцінювання кваліфікаційної роботи науковим керівником - _____ балів.

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
90	A	5 (відмінно)	10.02.2026	Шолойко А.С. Онищко С.В. Діденко Л.В. Чупилко І.І.

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

Факультет фінансів та цифрових технологій
Кафедра фінансових ринків та технологій
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Освітня програма «Управління фінансовою та страховою діяльністю»

Затверджую
Завідувач кафедри фінансових ринків
та технологій
_____Олена БЕРЕСЛАВСЬКА
«_18_» _листопада_2024

Завдання на кваліфікаційну роботу (проект)
здобувачці вищої освіти
Безкоровайній Владиславі Сергіївні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи (проекту)
Стан та перспективи розвитку перестрахування в Україні
Затверджена наказом ректора від 23.12.2024 р. № 1888
2. Строк здачі закінченої роботи 31.10.2025
3. Мета роботи узагальнення теоретико-методологічних засад та аналіз стану та тенденцій розвитку перестрахування, а також розробленні рекомендацій перспектив розвитку перестрахування в Україні.
4. Об'єкт дослідження є процес функціонування та трансформації національного перестрахувального ринку в умовах зростання фінансових, воєнних і катастрофічних ризиків.
5. Предмет дослідження є ключові властивості, механізми та інструменти розвитку перестрахування, що визначають ефективність управління ризиками, взаємодію зі світовими перестрахувальними ринками та формування майбутніх напрямів його модернізації.
6. Орієнтована база дослідження є діяльність страхових компаній України, зокрема ПрАТ «МетЛайф», показники та звітність яких використано для аналізу стану та перспектив розвитку перестрахування.
7. Вихідні дані до роботи нормативно-правові акти, матеріали збірників та наукових видань, офіційні веб-сторінки державних органів.
8. Перелік графічного матеріалу 9 таблиць, 5 рисунків.
9. Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (перелік питань за кожним розділом)
Розділ 1. Теоретико-методичні засади функціонування перестрахування: 1.1.

Сутність, форми, роль та значення перестрахування; 1.2. Методологічні основи та інструменти дослідження перестрахування в Україні.

Розділ 2. Аналіз стану та тенденцій розвитку перестрахування в Україні: 2.1. Аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні; 2.2. Оцінка перестрахувальної діяльності ПрАТ «МетЛайф».

Розділ 3. Перспективи розвитку перестрахування в Україні.

10. Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної)роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Підготовка 100 % кваліфікаційної роботи та подання її на перевірку науковому керівнику	30.09.2025 р.	30.09.2025 р.
2	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника та подання її на повторну перевірку керівнику	31.10.2025 р.	31.10.2025 р.
3	Попередній захист кваліфікаційної роботи	11-24.12.2025 р.	24.12.2025 р.
4	Отримання відгуку наукового керівника кваліфікаційної роботи	24-30.12.2025 р.	30.12.2025 р.
5	Рецензування кваліфікаційної роботи	02-05.01.2026 р.	05.01.2026 р.
6	Надання кваліфікаційної роботи для перевірки на плагіат	03.11.2025 р.-05.12.2025 р.	01.12.2025 р.
7	ЗАХИСТ	09-11.02.2026 р.	10.02.2026 р.

11. Дата видачі завдання 23.12.2024 р.

12. Науковий керівник кваліфікаційної роботи (проекту) _____ (підпис) Козій Н.С. (прізвище, ініціали)

13. Гарант освітньо-професійної програми _____ (підпис) Чуницька І.І. (прізвище, ініціали)

14. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти _____ (підпис) Безкоровайна В.С. (прізвище, ініціали)

Відгук наукового керівника кваліфікаційної роботи

Здобувача вищої освіти ІІ рівня, ІІ курсу, групи ФМДз-24-1, спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»,

Безкоровайної Владислави Сергіївни

на тему «Стан та перспективи розвитку перестрахування в Україні»

Кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, на належному науково-теоретичному рівні, згідно із планом, який у логічній послідовності розкриває тему дослідження. Результати роботи мають достатній ступінь достовірності за рахунок використання значного обсягу аналітичних та статистичних даних, методів дослідження.

Результати дослідження динаміки показників, порівняльного аналізу представлені візуально в діаграмах і графіках та обумовлюють практичну значущість роботи. За результатами дослідження сформульовані висновки та рекомендації, які полягають у формуванні комплексного підходу до оцінки вітчизняного перестрахувального ринку в умовах зростаючих ризиків, а також у розробці практичних рекомендацій щодо підвищення його стійкості та ефективності. Отримані результати дозволяють систематизувати чинники, що впливають на розвиток перестрахування, узагальнили механізми взаємодії українських страховиків із міжнародними перестрахувальними компаніями, а також окреслили напрями адаптації до сучасних вимог ринку та регуляторних стандартів. Практична цінність полягає у можливості використання напрацювань страховими компаніями, регуляторами та аналітичними центрами для вдосконалення політики управління ризиками, оптимізації перестрахувальних програм та формування стратегій розвитку страхового сектору.

Кваліфікаційна робота Безкоровайної Владислави Сергіївни виконана самостійно, в повному обсязі у відповідності до чинних вимог, рекомендується до захисту із оцінкою «відмінно» 45 балів (сорок п'ять балів).

Науковий керівник кваліфікаційної роботи
Козій Наталія Сергіївна, к.е.н, доцент,
доцент кафедри фінансових ринків та технологій

Висновок кафедри про кваліфікаційну роботу

Кваліфікаційна робота (проєкт) здобувачки вищої освіти
Безкоровайної Владислави Сергіївни
після попереднього захисту розглянута на засіданні кафедри, протокол від «22» 01 2026 №7 допущена до захисту на екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри _____ Гудзь О. Є.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускну кваліфікаційну роботу (проєкт)

здобувачки вищої освіти Державного податкового університету

БЕЗКОРОВАЙНОЇ ВЛАДИСЛАВИ СЕРГІЇВНИ

(прізвище, ім'я, по батькові)

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

(назва теми)

Перестрахування сьогодні виступає ключовим механізмом забезпечення фінансової стійкості страховиків, підвищення їх платоспроможності та здатності покривати великі й катастрофічні ризики, що особливо важливо в умовах підвищеної ймовірності воєнних, політичних та промислових збитків. Крім того, розвиток перестрахувального ринку визначає інтеграцію українських страховиків у глобальні ризикові мережі, сприяє залученню іноземного капіталу та підвищенню стандартів ризик-менеджменту. У цих умовах аналіз поточного стану та окреслення перспектив перестрахування є критично важливими для забезпечення стабільності національного страхового сектору та відновлення економіки.

Магістерська робота, яку подано на рецензію, виконана у відповідності до поставленого завдання. Структура і зміст викладеного матеріалу повністю відповідають назві теми, а також напрямку підготовки здобувача. Робота є структурованою та легкою для сприйняття. Всі розділи взаємопов'язані між собою.

Наукова новизна дослідження, отримана особисто автором, полягає у висвітленні питань впливу війни на структуру перестрахувальних операцій, взаємодії з міжнародними перестрахувальниками, адаптації до вимог Solvency II та формування нових моделей ризик-менеджменту.

У рамках дослідження автором було сформовано комплексний підхід до оцінки вітчизняного перестрахувального ринку в умовах зростаючих ризиків, а також у розроблено практичні рекомендації щодо підвищення його стійкості та ефективності. Отримані результати дозволили систематизувати чинники, що

впливають на розвиток перестрахування, узагальнити механізми взаємодії українських страховиків із міжнародними перестрахувальними компаніями, а також окреслили напрями адаптації до сучасних вимог ринку та регуляторних стандартів. Дослідження дає можливість страховим компаніям, регуляторам та аналітичним центрам вдосконалювати політику управління ризиками, оптимізовувати перестрахувальні програми та формувати стратегії розвитку страхового сектору.

Магістерська робота містить новизну та оригінальність, що представляють науковий та практичний інтерес. Вирішення поставлених автором завдань проходило на достатньому рівні, з логічністю та послідовністю викладення матеріалу і супроводжувалося аналізом статистичних матеріалів. Автором опрацьовано достатня кількість літературних джерел економічного та правового змісту.

Дипломна робота виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам і заслуговує оцінки «відмінно».

Рецензент:

Доктор економічних наук, професор,
Директор Інституту післядипломної освіти
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка Наталія ТКАЧЕНКО

«29» січня 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Стан та перспективи розвитку перестрахування в Україні

Мета роботи полягає у узагальнення теоретико-методологічних засад та аналіз стану та тенденцій розвитку перестрахування, а також розробленні рекомендацій перспектив розвитку перестрахування в Україні. (на прикладі ПрАТ «МетЛайф»).

Завданнями роботи є:

- з'ясувати сутність, форми, роль та значення перестрахування;
- розкрити методологічні основи та інструменти дослідження перестрахування в Україні;
- провести аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні;
- оцінити перестрахувальну діяльность ПрАТ «МетЛайф»;
- запропонувати перспективи розвитку перестрахування в Україні.

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес функціонування та трансформації національного перестрахувального ринку в умовах зростання фінансових, воєнних і катастрофічних ризиків.

Предметом дослідження є ключові властивості, механізми та інструменти розвитку перестрахування, що визначають ефективність управління ризиками, взаємодію зі світовими перестрахувальними ринками та формування майбутніх напрямів його модернізації.

За результатами дослідження сформульовані та обґрунтуванні пріоритетні напрямків підвищення ефективності діяльності ПрАТ «МетЛайф» на страховому ринку.

Одержані результати можуть бути використані у подальшій науково-дослідній та практичній роботі задля перспектив розвитку діяльності страхових установ на страховому ринку України.

Кваліфікаційна робота містить 52 сторінки, 10 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел із 40 найменувань, 5 додатків.

Ключові слова: перестрахування, страхові компанії, Національний банк України, страховий ринок, брокер, ризики, ПрАТ «МетЛайф».

Рік виконання кваліфікаційної роботи: 2025 р.

Рік захисту кваліфікаційної роботи: 2026 р.

ABSTRACT

Activities of banking institutions in the securities market of Ukraine

The purpose of the work is to generalize the theoretical and methodological foundations and analyze the state and trends in the development of reinsurance, as well as to develop recommendations for the prospects for the development of reinsurance in Ukraine. (on the example of MetLife PJSC).

The tasks of the work are:

- to find out the essence, forms, role and significance of reinsurance;
- to reveal the methodological foundations and tools for the study of reinsurance in Ukraine;
- to analyze the current state of the reinsurance market in Ukraine;
- to evaluate the reinsurance activities of MetLife PJSC;
- to offer prospects for the development of reinsurance in Ukraine.

The object of the qualification work is the process of functioning and transformation of the national reinsurance market in the context of growing financial, military and catastrophic risks.

The subject of the study is the key properties, mechanisms and tools for the development of reinsurance, which determine the effectiveness of risk management, interaction with global reinsurance markets and the formation of future directions for its modernization.

Based on the results of the study, priority areas for improving the efficiency of MetLife PJSC's activities in the insurance market were formulated and substantiated.

The results obtained can be used in further research and practical work for the development of insurance institutions in the Ukrainian insurance market.

The thesis consists of 52 pages, 10 tables, 5 figures, a list of 40 references, and 5 appendices.

Keywords: reinsurance, insurance companies, National Bank of Ukraine, insurance market, broker, risks, MetLife PJSC.

Year of completion of the thesis: 2025.

Year of defence of the thesis: 2026.

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ 6

1.1. Сутність, форми, роль та значення перестрахування 6

1.2. Методологічні основи та інструменти дослідження перестрахування в Україні 10

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ 20

2.1. Аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні 20

2.2. Оцінка перестрахувальної діяльності ПрАТ «МетЛайф» 30

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ 42

ВИСНОВКИ 48

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ..... **Error! Bookmark not defined.**

ДОДАТКИ ..... **Error! Bookmark not defined.**

ВСТУП

Актуальність дослідження стану та перспектив розвитку перестрахування в Україні зумовлена зростанням фінансових ризиків у період воєнних дій, макроекономічної нестабільності та структурної трансформації страхового ринку. Перестрахування сьогодні виступає ключовим механізмом забезпечення фінансової стійкості страховиків, підвищення їх платоспроможності та здатності покривати великі й катастрофічні ризики, що особливо важливо в умовах підвищеної ймовірності воєнних, політичних та промислових збитків. Крім того, розвиток перестрахувального ринку визначає інтеграцію українських страховиків у глобальні ризикові мережі, сприяє залученню іноземного капіталу та підвищенню стандартів ризик-менеджменту. У цих умовах аналіз поточного стану та окреслення перспектив перестрахування є критично важливими для забезпечення стабільності національного страхового сектору та відновлення економіки.

Стан і ступінь розробки проблеми перестрахування в науковій літературі свідчить про зростання уваги дослідників до механізмів зміцнення фінансової стійкості страхового ринку України, особливо у період воєнних ризиків та економічної турбулентності. У наукових працях українських авторів, а саме: Богріновцева Л. М., Венгуренко Т.Г., Галицька Я. В., Іжевський П., Крушинська А., Морозова Л. С., Самарічева Т., Шкурко В. І. та інших висвітлено роль перестрахування у диверсифікації ризиків, підвищенні платоспроможності страховиків і забезпеченні стабільності страхового сектору, проте значна частина досліджень зосереджена на теоретичних аспектах або аналізі докризового періоду. Недостатньо опрацьованими залишаються питання впливу війни на структуру перестрахувальних операцій, взаємодії з міжнародними перестрахувальниками, адаптації до вимог Solvency II та формування нових моделей ризик-менеджменту, що зумовлює потребу в оновленому комплексному дослідженні сучасного стану та перспектив розвитку перестрахування в Україні.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретико-методологічних засад та аналіз стану та тенденцій розвитку перестрахування, а також розробленні рекомендацій перспектив розвитку перестрахування в Україні.

Відповідно до сформованої мети слід виконати наступні завдання:

– з'ясувати сутність, форми, роль та значення перестрахування;

– розкрити методологічні основи та інструменти дослідження перестрахування в Україні;

– провести аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні;

– оцінити перестрахувальну діяльность ПрАТ «МетЛайф»;

– запропонувати перспективи розвитку перестрахування в Україні.

Об'єктом дослідження є процес функціонування та трансформації національного перестрахувального ринку в умовах зростання фінансових, воєнних і катастрофічних ризиків.

Предметом дослідження виступають ключові властивості, механізми та інструменти розвитку перестрахування, що визначають ефективність управління ризиками, взаємодію зі світовими перестрахувальними ринками та формування майбутніх напрямів його модернізації.

Методи дослідження. У дослідженні стану та перспектив розвитку перестрахування в Україні застосовуються комплексні методи, що забезпечують всебічний аналіз ринку. Зокрема, використовуються методи порівняльного аналізу для визначення відмінностей між українським та світовими перестрахувальними ринками, статистичні методи для оцінки динаміки страхових та перестрахувальних показників, а також економіко-математичні підходи для прогнозування тенденцій розвитку ринку в умовах воєнних ризиків. Метод структурно-функціонального аналізу дозволяє дослідити взаємозв'язки між учасниками перестрахувального ринку, а системний підхід забезпечує формування інтегральної оцінки його стійкості та потенціалу розвитку.

Базою дослідження є діяльність страхових компаній України, зокрема ПрАТ «МетЛайф», показники та звітність яких використано для аналізу стану та перспектив розвитку перестрахування.

Науково-практична значимість одержаних результатів полягає у формуванні комплексного підходу до оцінки вітчизняного перестрахувального ринку в умовах зростаючих ризиків, а також у розробці практичних рекомендацій щодо підвищення його стійкості та ефективності. Отримані результати дозволяють систематизувати чинники, що впливають на розвиток перестрахування, узагальнили механізми взаємодії українських страховиків із міжнародними перестрахувальними компаніями, а також окреслили напрями адаптації до сучасних вимог ринку та регуляторних стандартів. Практична цінність полягає у можливості використання напрацювань страховими компаніями, регуляторами та аналітичними центрами для вдосконалення політики управління ризиками, оптимізації перестрахувальних програм та формування стратегій розвитку страхового сектору.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, який містить 40 найменувань, і 5 додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ

1.1. Сутність, форми, роль та значення перестрахування

Перестрахування є невід'ємним елементом функціонування сучасного страхового ринку та ключовим механізмом управління ризиками. Завдяки перестрахуванню, катастрофічні та великомасштабні ризики, які були б непосильними для однієї компанії, розподіляються глобально, забезпечуючи стабільність економіки в цілому. Сутність перестрахування розкривається через різні підходи та трактування, запропоновані науковцями, які систематизовано у таблиці 1.1, що дозволяє комплексно охарактеризувати його як механізм перерозподілу ризиків, забезпечення фінансової стійкості страховиків та підвищення надійності страхового захисту.

Таблиця 1.1

Сутність поняття «перестрахування»

Науковці	Сутність поняття
Богріновцева Л. М.	Перестрахування — це система економічних відносин, у межах якої страховик передає частину прийнятого на себе ризику іншій страховій компанії з метою забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності [1, с. 389].
Галицька Я. В.	Перестрахування — це механізм перерозподілу великих, катастрофічних або нестандартних ризиків між кількома страховиками, що дозволяє оптимізувати структуру страхового портфеля та зменшити ймовірність збитковості [3].
Іжевський П., Крушинська А., Самарічева Т.	Перестрахування — це форма страхового захисту для страховиків, яка дає змогу знизити їх відповідальність за зобов'язаннями, розширити можливості прийняття ризиків і гарантувати стабільність виплат страхувальникам [5].
Морозова Л. С.,. Шкурко В. І.	Перестрахування — це інструмент професійного управління ризиками, що передбачає укладення договору між страховиком і перестрахувальником з метою часткового або повного покриття можливих збитків [7].
Татаріна Т.В	Перестрахування — це фінансово-правовий процес, який передбачає передачу зобов'язань за страховими ризиками між компаніями та спрямований на забезпечення безперервності страхових операцій і захисту страхового ринку від масштабних втрат [23, с. 263].

Джерело: складено на основі літератури [1, 3, 5, 7, 23].

Узагальнюючи наведені підходи науковців, перестрахування можна визначити як комплексний механізм перерозподілу страхових ризиків, який поєднує економічні, фінансово-правові та управлінські аспекти й забезпечує стійкість страховиків шляхом передачі частини відповідальності іншим компаніям. Воно виступає інструментом стабілізації страхового портфеля, мінімізації великих і катастрофічних збитків, підтримання платоспроможності та розширення можливостей покриття високоризикових операцій. Таке інтегративне розуміння підкреслює, що перестрахування виконує не лише захисну функцію для окремих страховиків, а й формує основу для надійного та збалансованого розвитку страхового ринку загалом.

Перестрахування становить собою складну систему економічних взаємовідносин, у межах яких страховик передає частину прийнятих на себе ризиків іншому страховику (перестраховику) з метою підвищення власної фінансової стійкості, зменшення ймовірності катастрофічних збитків та забезпечення безперебійності виконання страхових зобов'язань, що узгоджується з положеннями ст. 12 Закону України «Про страхування» [17]. З економічної точки зору перестрахування виконує функції вторинного перерозподілу ризиків, диверсифікації страхового портфеля та згладжування коливань фінансового результату діяльності страховика. У правовому аспекті перестрахування виступає як договірна форма співпраці між двома страховиками, при цьому не змінюючи та не припиняючи первинних правовідносин між страховиком та страхувальником, що підкреслює його допоміжний, але стратегічно важливий характер у системі страхового захисту.

Роль перестрахування є багатогранною та охоплює економічний, фінансовий, регуляторний та стратегічний аспекти функціонування страхового ринку. Насамперед перестрахування виконує критично важливу ризик-розподільчу функцію, даючи страховикам можливість передавати частину великих або нестандартних ризиків іншим компаніям, що значно зменшує ймовірність фінансових потрясінь, що дозволяє страховикам уникати надмірної

концентрації ризиків у портфелі, зберігати збалансованість страхових зобов'язань та підтримувати стабільну динаміку виплат [2, с. 101].

Важливою є також функція забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості, оскільки перестрахування підсилює капітальні можливості страховиків, дозволяє дотримуватися нормативів достатності власних коштів та гарантує виконання зобов'язань перед страхувальниками навіть за умов великих та катастрофічних збитків. Перестрахування відіграє ключову роль у розширенні можливостей страхування, дозволяючи компаніям приймати на страхування ризики великих обсягів або високої небезпеки, які без відповідного захисту були б недоступними.

Значення перестрахування виходить далеко за межі інтересів окремих страховиків, оскільки воно формує фундамент стійкості всього страхового ринку та сприяє макроекономічній стабільності. Наявність дієвих перестрахувальних механізмів гарантує можливість відшкодування значних і катастрофічних збитків, що особливо актуально в умовах воєнних загроз, природних катаклізмів та техногенних аварій. Перестрахування також забезпечує інтеграцію національного страхового ринку у світовий простір, сприяє залученню міжнародного капіталу та впровадженню сучасних стандартів управління ризиками. Загалом воно підсилює довіру страхувальників до страхової системи, забезпечує безперервність страхових виплат та відіграє важливу роль у соціально-економічному розвитку держави [21, с. 43].

Форми перестрахування (табл. 1.2) визначають організаційно-правові та фінансові механізми перерозподілу ризиків між страховиками, забезпечуючи ефективний захист від великих та катастрофічних збитків. Вони формують структуру взаємодії між страховиком та перестрахувальником, визначають порядок передачі відповідальності, розподіл премій і збитків, а також рівень зобов'язань сторін. Розуміння різних форм перестрахування є ключовим елементом для побудови оптимальних програм ризик-менеджменту, підвищення фінансової стійкості страховиків та забезпечення стабільності страхового ринку в цілому.

Таблиця 1.2

Форми перестрахування

Форма перестархування	Сутність відносин	Характеристика	Особливості
Договірна (Обов'язкове) (Treaty Reinsurance)	Страховик зобов'язаний передавати, а перестраховик зобов'язаний приймати всі ризики певного типу або портфеля, що відповідають умовам договору.	Автоматизм покриття; висока ефективність для великих обсягів однорідних ризиків; довгострокові відносини.	Для масових видів страхування (ОСЦПВ, страхування житла, ДМС).
Факультативна (Facultative Reinsurance)	Страховик має право запропонувати ризик, а перестраховик має право його прийняти. Рішення приймається індивідуально щодо кожного окремого ризику.	Індивідуальний андеррайтинг; гнучкість; висока вартість та часові витрати.	Для унікальних, надвеликих або нестандартних ризиків (авіабудування, атомні електростанції, унікальні об'єкти).
Факультативно-Обов'язкова (Facultative-Obligatory)	Страховик має право передати ризик, але якщо він це робить, перестраховик зобов'язаний його прийняти за умови відповідності договору.	Поєднує право вибору страховика з гарантією покриття від перестраховика, якщо ризик якісний.	Для випадків, коли страховик хоче мати право вибору, але потребує стабільного захисту.

Джерело: складено на основі літератури [22. с. 89].

Таким чином, форми перестрахування забезпечують гнучкий та ефективний механізм перерозподілу ризиків між страховиками, що дозволяє оптимізувати страхові портфелі, підвищувати фінансову стійкість та забезпечувати стабільність виплат у разі великих або катастрофічних збитків. Їх різноманіття — пропорційні, непропорційні, факультативні, облігаторні та комбіновані форми — дає змогу страховим компаніям обирати оптимальну структуру захисту відповідно до специфіки ризиків і стратегічних цілей діяльності.

Отже, перестрахування — це механізм передачі частини страхових ризиків від одного страховика іншому страховикові або перестрахувальнику з метою зменшення потенційних збитків, підвищення фінансової стійкості компанії та забезпечення стабільності страхового ринку. Воно дозволяє страховикам приймати на себе більші або складніші ризики, ніж це можливо за умов

використання лише власних ресурсів, а також забезпечує ефективний розподіл відповідальності у випадку великих або катастрофічних подій. Роль та значення перестрахування визначають його як ключовий елемент сучасної системи страхового захисту, що забезпечує ефективний перерозподіл ризиків, підтримання фінансової стійкості страховиків і стабільність страхового ринку в цілому. Завдяки різноманітним формам — пропорційним, непропорційним, факультативним та облігаторним — перестрахування дозволяє адаптувати механізми покриття ризиків до масштабів і специфіки страхових операцій. Воно відіграє стратегічну роль у забезпеченні платоспроможності компаній, мінімізації великих та катастрофічних збитків, розширенні можливостей страхування та інтеграції з міжнародними фінансовими ринками. У сукупності ці аспекти підтверджують, що перестрахування є необхідною умовою стабільного та конкурентоспроможного розвитку страхового сектору.

1.2. Методологічні основи та інструменти дослідження перестрахування в Україні

Перестрахування є ключовим елементом інфраструктури страхового ринку, що забезпечує його стійкість, здатність покривати великі ризики та інтегруватися у глобальну фінансову систему. Дослідження перестрахувальної діяльності в Україні потребує застосування комплексних методологічних підходів, які поєднують економічні, правові та аналітичні інструменти. Сучасні умови воєнних загроз, економічної нестабільності, зміни регуляторної політики та інтеграції у міжнародні стандарти зумовлюють необхідність ґрунтовного вивчення методів оцінки перестрахувальних операцій, аналізу ринкових тенденцій та визначення перспектив його розвитку.

Правове регулювання перестрахування формує базові умови функціонування ринку та визначає ключові принципи взаємодії між страховиками та перестраховиками. Основою є Закон України «Про страхування» [17], норми якого визначають сутність перестрахування, вимоги до

суб’єктів ринку та порядок укладення перестрахувальних договорів. Важливу роль відіграють акти Національного банку України, який встановлює вимоги до платоспроможності, структури активів, процедур ризик-менеджменту та звітності страховиків.

Цивільний кодекс України [25] формує загальні правові засади укладання та виконання цивільно-правових договорів, включно з договорами страхування та перестрахування. У його нормах закріплено ключові принципи договірних відносин, що забезпечують правову визначеність і регулюють взаємодію між сторонами перестрахувальних угод.

Податковий кодекс України [12] встановлює правила оподаткування страхових і перестрахувальних премій, а також специфіку оподаткування операцій із перестрахувальниками-нерезидентами, цей нормативний акт визначає фіскальні умови здійснення перестрахування, що впливають на фінансовий результат страховиків та їх взаємодію з міжнародними партнерами.

З 01.07.2020 року функції регулювання страхового ринку в Україні офіційно перейшли до Національного банку України відповідно до Закону України від 12.09.2019 № 79-IX [14]. У межах реалізації наглядових повноважень НБУ формує та впроваджує обов’язкові для виконання нормативно-правові акти, які визначають правила здійснення перестрахувальної діяльності, встановлюють вимоги до фінансової стійкості страховиків, регламентують порядок укладання та виконання перестрахувальних договорів і забезпечують прозорість та контроль якості перестрахувальних операцій.

Постанова Правління Національного банку України від 25.11.2021 № 123 «Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України» [16] встановлює єдині вимоги до формування, структури, змісту та строків подання звітності страховиками, перестрахувальниками та іншими учасниками небанківського фінансового ринку. Документ визначає стандартизовані підходи до розкриття інформації, забезпечує прозорість діяльності фінансових установ, у тому числі щодо перестрахувальних операцій, та створює підґрунтя для

ефективного нагляду НБУ за їх фінансовим станом і дотриманням регуляторних вимог.

Методи перестрахування визначають порядок розподілу відповідальності між страховиком та перестрахувальником та формують механізм передачі страхових ризиків залежно від їхнього обсягу, структури та ступеня небезпеки (табл. 1.3). Вони забезпечують ефективне управління великими, катастрофічними або нерівномірними ризиками, даючи змогу страховим компаніям збалансовувати портфель, підвищувати платоспроможність та забезпечувати фінансову стійкість. Застосування різних методів перестрахування дозволяє адаптувати перестрахувальний захист до специфіки ризиків і стратегії ризик-менеджменту страховика.

Таблиця 1.3

Методи перестрахування

Назва методу перестрахування	**Суть методу**	**Механізм реалізації**	**Сфера застосування**
Пропорційний метод	Розподіл премій і збитків між сторонами у визначеній частці	Страховик і перестрахувальник беруть участь у кожному ризику в пропорції, зафіксованій у договорі	Однорідні ризики, масові види страхування
Квотний (Quota Share)	Фіксована частка кожного ризику передається перестрахувальнику	Перестрахувальник автоматично приймає встановлений відсоток усіх ризиків портфеля	Нові страхові портфелі, молоді компанії
Ексцедент суми (Surplus)	Передається лише частина ризику, що перевищує власне утримання страховика	Страховик утримує базовий рівень, надлишок ризику передається перестрахувальнику	Ризики з високими та нерівномірними страховими сумами
Непропорційний метод	Перестрахувальник покриває збитки понад визначений поріг	Встановлюється пріоритет (ліміт страховика), понад який виплачує перестраховик	Великі, складні, катастрофічні ризики
Ексцедент збитків (Excess of Loss)	Покриття великих збитків, що перевищують певний ліміт	Збитки до пріоритету покриває страховик, понад — перестраховик	Авіація, транспорт, майнове страхування

Продовження таблиці 1.3

Stop Loss	Захист від загальної збитковості портфеля	Перестрахувальник компенсує сумарні збитки, якщо вони перевищують встановлений поріг	Медичне страхування, страхування життя, масові портфелі
Catastrophe XL	Покриття збитків від рідкісних та масштабних подій	Запускається при настанні катастрофи або серії подій, що формують катастрофічний збиток	Агрострахування, промисловість, інфраструктурні ризики
Комбіновані методи	Поєднання пропорційних і непропорційних схем	Гнучкий поділ лімітів, пріоритетів і часток участі у ризику	Диверсифіковані портфелі великих страховиків

Джерело: складено на основі літератури [26, с. 541]

Пропорційний метод передбачає розподіл страхових премій і збитків між страховою компанією та перестрахувальником у визначених частках. Такий підхід забезпечує передбачуваність результатів та рівномірний розподіл фінансової відповідальності.

Квотний метод (Quota Share) полягає у тому, що перестрахувальник автоматично приймає фіксований відсоток кожного ризику, дозволяє страховій компанії стабілізувати портфель і обмежити власну відповідальність незалежно від величини окремих ризиків [24, с. 170].

Ексцедент суми (Surplus) застосовується тоді, коли страхова компанія утримує ризик до певного ліміту, а надлишок передається перестрахувальнику. Метод є гнучким та ефективним для ризиків із нерівномірними страховими сумами.

Непропорційний метод передбачає участь перестрахувальника лише в покритті великих збитків, що перевищують встановлений поріг, він особливо корисний у страхуванні значних або катастрофічних ризиків, де можливі суттєві коливання збитковості.

Ексцедент збитків (Excess of Loss) забезпечує покриття збитків, які виходять за межі встановленого ліміту відповідальності страхової компанії, цей метод ефективний для захисту від одиничних великих збитків.

Stop Loss гарантує компенсацію загальних збитків страхового портфеля, якщо вони перевищують визначений рівень, він дозволяє страховій компанії контролювати максимальний можливий рівень збитковості за певний період.

Catastrophe XL забезпечує покриття збитків, спричинених масштабними та рідкісними подіями, такими як стихійні лиха або техногенні катастрофи - це ключовий механізм захисту від екстремальних ризиків, які можуть значно перевищувати фінансові можливості страховика [22, с. 98].

Комбіновані методи об’єднують елементи пропорційного та непропорційного перестрахування, дозволяючи створювати індивідуальні схеми розподілу відповідальності. Вони застосовуються у складних портфелях, де необхідна висока гнучкість і точне налаштування рівня захисту.

Інструменти перестрахування в Україні становлять системний комплекс фінансових і організаційних механізмів, спрямованих на розподіл, обмеження та диверсифікацію страхових ризиків між страховими компаніями та перестрахувальниками на внутрішньому й міжнародному ринках. Вони забезпечують ефективну роботу страхового сектору, підтримують платоспроможність страховиків, мінімізують вплив великих збитків та сприяють підвищенню стійкості фінансової системи в умовах воєнних, економічних та природно-катастрофічних загроз. Розуміння та правильне застосування інструментів перестрахування є ключовим елементом ризик-менеджменту страхових компаній та важливою передумовою розвитку українського страхового ринку відповідно до міжнародних стандартів.

Інструменти перестрахування — це способи та механізми, за допомогою яких страховики можуть передавати частину ризиків, зменшувати навантаження на власний капітал, забезпечувати стабільність страхових виплат та отримувати доступ до глобальних ринків перестрахової ємності [21, с. 69]. До основних інструментів належать:

– форми перестрахування (механізм організації договорів);
– методи перестрахування (механізм розподілу премій і збитків);
– перестрахувальні програми (структуровані рішення для портфелів);

– фінансові інструменти та перестрахувальні посередники (брокери);

– інструменти регуляторного нагляду НБУ (вимоги до капіталу, резервів, лімітів) [21, с. 102].

Форми перестрахування визначають спосіб організації передачі ризиків і взаємодії між сторонами договору. В Україні, як і на світовому ринку, застосовуються три основні форми: факультативне, облігаторне та факультативно-облігаторне перестрахування.

Методи перестрахування визначають механізм розподілу премій та збитків між страховою компанією та перестрахувальником. У практиці українського ринку застосовуються як пропорційні, так і непропорційні методи. Методи визначають фінансові потоки між сторонами та обсяг участі перестрахувальника у збитках.

Перестрахувальні програми становлять комплексний інструментарій, що поєднує форми та методи перестрахування у єдину, структуровану систему захисту страхового портфеля. На відміну від окремих договорів, програми мають стратегічний характер, інтегруються у політику ризик-менеджменту компанії та дозволяють оптимізувати розподіл відповідальності між учасниками ринку. В Україні поширені кілька ключових видів перестрахувальних програм, кожна з яких вирішує специфічні завдання:

1) Layered programs (багаторівневі програми перестрахування) передбачають побудову багатошарової структури перестрахувального захисту, у якій кожен наступний рівень покриття активується лише після повного вичерпання попереднього. Така програма починається з базового власного утримання страховика, після чого перший «шар» бере на себе покриття збитків понад визначений ліміт, а наступні рівні забезпечують ще вищі суми відповідальності. За кожним шаром може стояти інший перестраховик, що дозволяє розподілити ризики між кількома учасниками та сформувати значно більшу перестрахувальну ємність. Подібний підхід дозволяє створювати гнучку систему врегулювання великих ризиків та адаптувати структуру покриття до особливостей портфеля, що особливо важливо при страхуванні складних

технічних або високовартісних об’єктів, таких як промислові підприємства, авіаційні ризики, морські судна чи інфраструктурні системи [27, с. 94].

2) Catastrophe programs (катастрофічні програми) призначені для захисту від рідкісних, але надзвичайно масштабних подій, які можуть спричинити одночасне виникнення великої кількості страхових випадків. В их основі лежить застосування непропорційного методу Catastrophe XL, який активується лише у випадку реалізації катастрофічної події, такої як повінь, землетрус, буревій або воєнні дії. Покриття стосується не одного окремого ризику, а сукупності збитків, що виникають внаслідок катастрофи. Такі програми забезпечують страховикам високий рівень стійкості, оскільки суттєво зменшують вплив екстремальних подій на фінансовий результат і дозволяють зберегти платоспроможність навіть за умов значних колективних збитків. В Україні ці програми особливо актуальні для агрострахування, страхування інфраструктури, великих промислових об’єктів та майнових ризиків у зонах підвищеної небезпеки [27, с. 96].

3) Portfolio protection programs (програми захисту страхового портфеля) забезпечують комплексне покриття всього портфеля ризиків страхової компанії, а не окремих об’єктів чи договорів. Вони ґрунтуються на поєднанні різних методів перестрахування — квотного, ексцедентного та Excess of Loss, що дозволяє гнучко налаштовувати рівень відповідальності залежно від структури та збитковості портфеля. У межах таких програм встановлюється загальний ліміт перестрахувального покриття, який охоплює сукупність ризиків певного виду. Цей підхід сприяє стабілізації фінансових результатів страховика, вирівнює збитковість у часі та підвищує передбачуваність майбутніх виплат. Програми найбільш ефективні у медичному страхуванні, масовому майновому страхуванні, страхуванні відповідальності та інших видах, де формуються великі, але статистично передбачувані портфелі [22, с. 112].

4) Aggregate Stop Loss є одним з найважливіших інструментів захисту страхового портфеля від надмірної сукупної збитковості за визначений період. Програма передбачає встановлення граничного рівня збитків (наприклад, 80 %

від зібраних премій), після досягнення якого всі додаткові збитки покриває перестраховик. На відміну від методів, що працюють із окремими ризиками, Aggregate Stop Loss охоплює весь портфель, що робить його ефективним для видів страхування з високою частотою, але невеликим розміром окремих виплат. Такий інструмент суттєво зменшує волатильність збитковості, забезпечує фінансову стабільність страховика протягом року та дозволяє прогнозовано управляти ризиками. Найчастіше він використовується у медичному страхуванні, страхуванні життя, агрострахуванні та масових видах ризикового страхування [21, с.132].

Фінансові та організаційні інструменти перестрахування відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності та ефективності страхового ринку України. Вони формують інфраструктуру взаємодії між страховими компаніями, перестрахувальниками та міжнародними посередниками, забезпечуючи прозорість та надійність передачі ризиків. Завдяки використанню таких інструментів страховики отримують доступ до глобальних ринків перестрахування, можуть оптимізувати структуру своїх портфелів і зменшувати фінансові навантаження. У сукупності ці механізми створюють фундамент для стійкого розвитку галузі та її інтеграції у міжнародний страховий простір.

1) Перестрахувальні брокери є ключовими посередниками, які допомагають страховим компаніям отримати доступ до міжнародного ринку перестрахування. Вони виконують функції аналітичної підтримки, підбору оптимальних перестрахувальних програм, організації переговорів та забезпечення вигідних умов співпраці. Завдяки їхній діяльності українські страховики можуть диверсифікувати ризики та знаходити надійних міжнародних партнерів.

2) Cover notes слугують тимчасовими документами, що підтверджують домовленість про перестрахування до підписання основного договору. Вони містять ключові умови майбутнього контракту, зокрема ліміти покриття, період дії та вартість перестрахування. Використання таких документів забезпечує

безперервність перестрахувального захисту та прискорює процес укладання угод.

3) Ліміти покриття та власного утримання визначають розподіл фінансової відповідальності між страховою компанією та перестрахувальником. Ліміт покриття встановлює максимальну суму, яку перестрахувальник готовий компенсувати, тоді як власне утримання визначає частку ризику, що залишається на балансі страховика. Дані параметри формують структуру ризику та впливають на платоспроможність і стабільність страховика [21, с. 165].

4) Рейтинги перестрахувальників, які присвоюють міжнародні рейтингові агентства S&P [38], AM Best [29] та Fitch Ratings [31], слугують важливим показником надійності та фінансової стійкості потенційного партнера. Наявність високого рейтингу гарантує, що перестрахувальник здатний виконати свої зобов'язання навіть у разі значних збитків, що знижує ймовірність контрагентського ризику та підвищує довіру до перестрахувальної угоди.

5) Межі перестрахування з нерезидентами, встановлені Національним банком України [9], визначають вимоги до іноземних перестрахувальників, зокрема щодо їх регуляторного статусу, рейтингу та умов взаємодії. Такі обмеження сприяють захисту українського страхового ринку від ненадійних або недостатньо капіталізованих контрагентів, забезпечуючи контроль за якістю перестрахувального покриття.

У сукупності фінансові та організаційні інструменти перестрахування забезпечують прозорість, надійність та законність функціонування перестрахувальних операцій. Вони сприяють підвищенню рівня фінансової дисципліни, ефективному розподілу ризиків та інтеграції вітчизняного страхового ринку у глобальну перестрахувальну систему.

Регуляторні інструменти НБУ у сфері перестрахування спрямовані на забезпечення прозорості, надійності та фінансової стійкості страхових компаній. Після переходу страхового ринку під регулювання Національного банку України [9] були впроваджені сучасні підходи до нагляду, зокрема вимоги щодо достатності капіталу, формування технічних резервів, оцінювання ризиків

контрагентів-перестрахувальників та подання детальної звітності про перестрахувальні операції. Регулятор також визначає критерії надійності нерезидентів, ліміти участі у перестрахуванні та стандарти брокерської діяльності. Сукупність цих інструментів формує цілісну наглядову інфраструктуру, що мінімізує системні ризики, підвищує рівень захисту страхувальників та забезпечує стабільний розвиток перестрахового ринку України.

Отже, методологічні основи та інструменти дослідження перестрахування в Україні формують цілісну систему наукових підходів і практичних механізмів, які забезпечують комплексний аналіз ринку перестрахування, його тенденцій, ризиків та перспектив розвитку. Поєднання загальнонаукових методів, спеціальних фінансово-економічних інструментів, нормативно-правових засад та практичних перестрахувальних механізмів дає змогу всебічно оцінити ефективність перестрахувальних операцій, рівень фінансової стійкості страховиків та якість управління ризиками. Застосування таких інструментів дозволяє адаптувати діяльність страхових компаній до сучасних викликів, підвищувати їх конкурентоспроможність та інтегрувати український страховий ринок у глобальний перестрахувальний простір.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ТА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

2.1. Аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні

Сучасний ринок перестрахування в Україні перебуває у фазі глибокої трансформації, зумовленої поєднанням воєнних ризиків, економічної нестабільності та значних регуляторних змін. Перестрахування набуває особливого значення як ключовий механізм забезпечення платоспроможності страховиків, адже дозволяє розподіляти великі та катастрофічні ризики між внутрішніми та міжнародними перестраховиками. Водночас саме в умовах тривалих військових дій ринок стикається з підвищеною невизначеністю, що впливає як на обсяги перестрахових операцій, так і на доступ до міжнародних перестрахувальних потужностей.

Ключовими тенденціями розвитку ринку перестрахування в Україні є його інтенсивна консолідація, що проявляється у поступовому зменшенні кількості страховиків, здатних здійснювати перестрахувальні операції. Така динаміка зумовлена посиленням регуляторних вимог Національного банку України [9] щодо капіталізації, ліквідності, системи управління ризиками та фінансової звітності, що істотно підвищує бар’єри для участі у перестрахувальному сегменті. Унаслідок цього з ринку виходять компанії з недостатніми ресурсами та обмеженим доступом до якісних перестрахувальних програм, тоді як сильніші учасники посилюють свої позиції.

Аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні потребує оцінки динаміки кількості страхових компаній та обсягу учасників, які фактично здійснюють перестрахувальні операції, оскільки саме ці показники відображають рівень розвитку, стійкість та конкурентоспроможність сектору. Скорочення кількості страховиків унаслідок регуляторного очищення, воєнних ризиків та фінансової нестабільності безпосередньо впливає на структуру й обсяги перестрахувального ринку (рис.2.1), зменшуючи внутрішні можливості

розподілу ризиків і підвищуючи залежність від нерезидентів. Водночас частина компаній продовжує активно використовувати перестрахування як ключовий інструмент забезпечення платоспроможності та управління великими ризиками, що дозволяє зберігати стабільність страхового сектору в умовах підвищеної невизначеності.

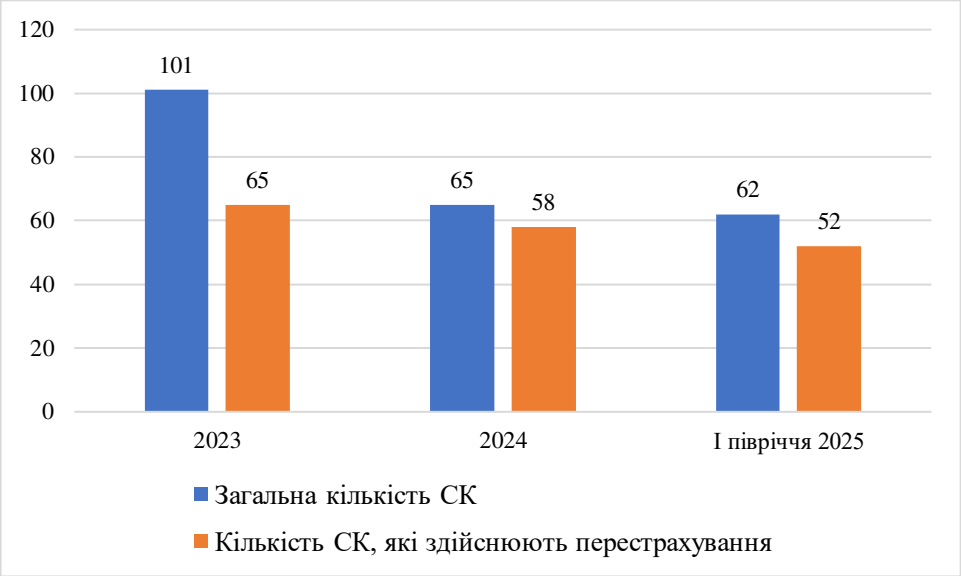

Рис. 2.1 Динаміка загальної кількості страхових компаній в Україні за 2023-2025 рр.

Джерело: складно на основі даних НБУ (додаток А, Б, В)[13].

Дані на рис. 2.1 свідчать про поступове скорочення як загальної кількості страхових компаній, так і числа страховиків, які здійснюють перестрахувальні операції у 2023–І півріччі 2025 років. Зокрема, у 2023 році на ринку функціонувала 101 страхова компанія, з яких 65 брали участь у перестрахуванні, що свідчить про відносно високий рівень залучення страховиків до механізмів перерозподілу ризиків. Проте вже у 2024 році загальна кількість учасників ринку скоротилася до 65 компаній, а кількість перестрахувальників – до 58, що вказує на посилення регуляторних вимог, підвищення фінансових навантажень та загальну консолідацію ринку.

У І півріччі 2025 року тенденція до скорочення продовжилася: на ринку залишилося 62 страхові компанії, з яких 52 здійснювали перестрахування. Така динаміка демонструє, що попри загальне зменшення кількості страховиків, частка компаній, які активно застосовують перестрахування, залишається

високою, що підкреслює важливість цього інструменту для забезпечення платоспроможності та управління великими ризиками. Водночас наведені показники відображають глибокі структурні зміни, спричинені війною, посиленням вимог НБУ [20] та зростанням ринкової невизначеності, що стимулює страховиків до підвищення якості ризик-менеджменту та оптимізації перестрахувальних стратегій.

Динаміка валових страхових премій та валових страхових виплат за операціями перестрахування в Україні відображає ключові тенденції розвитку ринку та його здатність забезпечувати фінансову стійкість страховиків в умовах підвищеної ризиковості. Аналіз показників за 2023–I півріччя 2025 років дає змогу оцінити інтенсивність передачі ризиків у перестрахування, рівень відповідальності перестрахувальників та ефективність механізмів перерозподілу збитків. Представлені дані (рис. 2.2) демонструють зміни в обсягах премій і виплат, що дає підстави для висновків щодо адаптації страхового ринку до воєнних викликів, регуляторних змін та коливань у структурі страхового портфеля компаній.

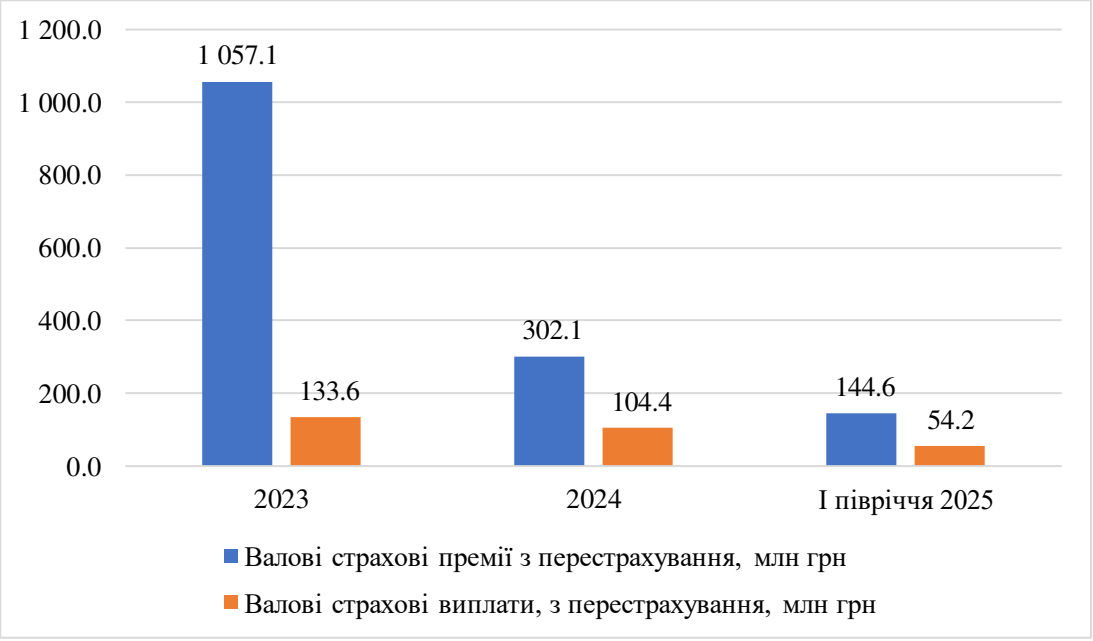

Рис. 2.2 Динаміка валових страхових премій та валових страхових виплат за операціями перестрахування в Україні за 2023-2025 рр.

Джерело: складно на основі даних НБУ (додаток А, Б, В) [13].

Представлена динаміка валових страхових премій та валових виплат за операціями перестрахування свідчить про істотні зміни у функціонуванні ринку перестрахування України протягом 2023–І півріччя 2025 років. У 2023 році обсяг переданих у перестрахування премій був найбільшим і становив 1 057,1 млн грн, що відображає високий рівень потреби страховиків у зовнішньому захисті на тлі зростання воєнних та катастрофічних ризиків. Проте вже у 2024 році обсяг премій скоротився більш ніж утричі — до 302,1 млн грн, що можна пов'язати з оптимізацією страхового портфеля, скороченням кількості активних страховиків та підвищенням вимог до фінансової стійкості учасників ринку.

У І півріччі 2025 року динаміка засвідчує подальше зниження премій до 144,6 млн грн, що свідчить про тенденцію до зменшення обсягів передачі ризиків на перестрахування. Аналогічні зміни спостерігаються й у виплатах: з 133,6 млн грн у 2023 році вони знизилися до 104,4 млн грн у 2024 році та до 54,2 млн грн за І півріччя 2025 року, що вказує на скорочення страхових випадків, переданих на перестрахування, або на зменшення величини збитків, які компенсуються перестраховиками.

У сукупності такі тенденції свідчать про структурну перебудову ринку перестрахування, пов'язану як з регуляторними змінами та консолідацією страхового сектору, так і з переглядом ризикових політик компаній у напрямі підвищення рівня власного утримання та більш вибіркового підходу до передачі ризиків зовнішнім контрагентам.

Кількість договорів прямого страхування та вхідного перестрахування за видами страхування в Україні відображає структурні особливості функціонування страхового ринку та ступінь залучення окремих сегментів до механізмів розподілу ризиків. Аналіз цих показників (рис. 2.3) дає змогу оцінити рівень активності страховиків у різних видах страхування, визначити найбільш масові та найбільш ризиковані напрями, а також простежити, які категорії ризиків потребують додаткового перестрахувального захисту. Така інформація є важливою для розуміння поведінки страхових компаній, оцінювання навантаження на перестрахувальний ринок та формування висновків щодо

збалансованості страхового портфеля в умовах воєнних та економічних викликів.

Рис. 2.3 Кількість договорів прямого страхування та вхідного перестрахування за видами страхування в Україні за І півріччя 2025 року, од.

Джерело: складно на основі даних НБУ [9] та ForInsurer [32].

Дані згідно рис. 2.3 щодо кількості договорів прямого страхування та вхідного перестрахування за І півріччя 2025 року демонструють суттєву концентрацію страхового ринку в масових видах страхування. Найбільший обсяг договорів припадає на ОСЦПВ — 7 061 233 договори, що підтверджує провідну роль цього виду страхування у структурі ринку та його визначальний вплив на фінансові результати страховиків. Високі показники також характерні для сегментів іншої моторної відповідальності — 1 149 032 договори, страхування КАСКО — 435 152 договори та Зеленої картки — 336 584 договори, що засвідчує підвищений попит на страхування автотранспортних ризиків у період воєнних загроз та інфраструктурних втрат.

Значна кількість договорів укладена у сфері страхування майна — 1 252 424 договори та у страхуванні відповідальності — 766 895 договорів, що відображає актуальність захисту майнових і професійних ризиків для населення і бізнесу. Крім того, популярними залишаються страхові продукти, пов’язані з фінансовими операціями, зокрема страхування фінансових ризиків — 2 436 822 договори та асистанського обслуговування — 654 786 договорів, що свідчить про

розширення попиту на супутні сервісні послуги та страхові продукти, спрямовані на підвищення мобільності та фінансової захищеності страхувальників.

У сфері страхування життя спостерігається суттєва диференціація попиту. Класичне накопичувальне страхування життя сформувало 504 738 договорів, тоді як класичне ризикове страхування — лише 17 042 договори, а інше ризикове страхування життя охопило 1 248 798 договорів, що свідчить про перевагу короткострокових та гнучких страхових продуктів над довгостроковими фінансовими програмами. Окремо слід відзначити низьку кількість договорів за ануїтетами — 81 договір, що вказує на обмежений попит у цьому сегменті.

Узагальнено структура укладених договорів у І півріччі 2025 року підтверджує домінування масових та обов’язкових видів страхування, особливо у автострахуванні та фінансових ризиках, а також демонструє зростання значення сервісних продуктів і страхування майна. Такі показники відображають адаптацію страхового ринку до воєнних викликів, підвищеної ризиковості та змін у поведінці страхувальників, які обирають продукти з високою актуальністю та миттєвою корисністю.

Динаміка перестрахових премій та компенсацій перестраховиків в Україні відображає ключові тенденції у сфері перерозподілу ризиків між страховими компаніями та їхніми контрагентами на зовнішніх та внутрішніх ринках. Аналіз показників, поданих у таблиці 2.1, дає змогу оцінити масштаби передачі ризиків у перестрахування, ступінь залежності від нерезидентів, стабільність компенсаційних виплат та ефективність використання перестрахувального захисту в умовах воєнної нестабільності та зростання ризиковості страхових портфелів. Динамічні зміни у преміях та виплатах демонструють адаптацію страхового сектору до зовнішніх шоків, зміни вартості перестрахувального покриття та трансформацію підходів страховиків до управління великими та катастрофічними ризиками.

Таблиця 2.1

Динаміка перестрахових премій та компенсацій перестраховиків в Україні у 2023 -2025 рр. млн грн

Показники	Роки			Абс.відхилення		Відн.відхилення	
	2023	2024	І півріччя 2025	2025/ 2023	2025/ 2024	2025/ 2023	2025/ 2024
Перестрахові премії, передані у перестрахування, з них:	3683,80	4 518,6	3 109,8	-573,97	-1 408,8	84%	69%
перестраховикам-нерезидентам	2979,80	4 204,6	2 974,2	-5,63	-1 230,5	100%	71%
Компенсовані перестраховиками страхові виплати, із них:	1643,70	1 938,9	1 096,5	-547,23	-842,4	67%	57%
перестраховиками -нерезидентам	1578,80	1 840,1	1 042,2	-536,57	-797,9	66%	57%

Джерело: складно на основі даних НБУ [9].

Динаміка табл. 2.1 перестрахових премій та компенсацій перестраховиків в Україні у 2023 р. по І півріччі 2025 років свідчить про значні коливання в інтенсивності перерозподілу ризиків та рівні залежності страхового ринку від зовнішніх перестрахувальних потужностей. Обсяг перестрахових премій, переданих страховиками, зменшився з 3 683,8 млн грн у 2023 році до 3 109,8 млн грн у І півріччі 2025 року, що означає зниження на 573,97 млн грн або до 84 % від рівня 2023 року. Порівняно з 2024 роком скорочення є ще більш суттєвим — на 1 408,8 млн грн, що відображає зменшення активності ринку, перегляд ризикових стратегій та можливе підвищення рівня власного утримання страховиків. Особливо показовим є зниження передачі премій нерезидентам: у 2025 році їхній обсяг фактично повернувся до рівня 2023 року (100 %), але був на 29 % нижчим порівняно з піковими показниками 2024 року, що може свідчити про здорожчання міжнародного перестрахування або переорієнтацію на внутрішніх партнерів.

Компенсовані перестраховиками страхові виплати також демонструють тенденцію до зменшення. У 2023 році загальна сума компенсацій становила 1

643,7 млн грн, тоді як у І півріччі 2025 року — лише 1 096,5 млн грн, тобто на 547,23 млн грн менше, що становить 67 % від рівня 2023 року. Зменшення порівняно з 2024 роком є ще більш відчутним — 842,4 млн грн, або лише 57 % від попереднього року, це може бути результатом як скорочення обсягів переданих у перестрахування ризиків, так і зменшення кількості великих збитків або зміни структури страхового портфеля.

Окрему увагу привертають компенсації від перестраховиків-нерезидентів. У 2023 році вони становили 1 578,8 млн грн, тоді як у І півріччі 2025 року — 1 042,2 млн грн, тобто зменшилися на 536,57 млн грн або до 66 % рівня 2023 року. Порівняно з 2024 роком падіння становило 797,9 млн грн, що дорівнює 57 %, свідчить про те, що взаємодія з міжнародними перестраховиками зменшується швидше, ніж з вітчизняними, що може вказувати на обмеження доступу до глобального ринку через підвищені воєнні ризики, зміну тарифної політики світових перестраховиків або регуляторні обмеження фінансових операцій.

Загалом аналіз динаміки демонструє, що у 2023–2025 роках ринок перестрахування в Україні переживає період трансформації, який характеризується поступовим зниженням обсягів переданих премій та отриманих компенсацій, відображає адаптацію страхових компаній до воєнних умов, посилення контролю за ризиками, зменшення залежності від зовнішніх партнерів та структурні зміни в портфелях. Скорочення обсягів перестрахування, з одного боку, може свідчити про підвищення фінансової стійкості страховиків, а з іншого — про зменшення доступності або дорожнечу міжнародного перестрахувального покриття.

Динаміка коефіцієнта передачі ризику та коефіцієнта компенсації перестраховиками дає змогу оцінити, як змінюється інтенсивність передачі страховиками частини своїх зобов’язань у перестрахування та наскільки ефективно перестраховики покривають понесені збитки. У таблиці 2.2 розглядаються ключові показники за кілька років, що дозволяє простежити тенденції у поведінці страхових компаній, їхньому рівні залежності від перестрахувальних партнерів та ефективності використання перестрахувального

захисту, тому аналіз є важливою основою для подальшої оцінки стійкості страхового ринку та його здатності адаптуватися до підвищених ризиків.

Таблиця 2.2

Динаміка коефіцієнта передачі ризику та коефіцієнта компенсації перестраховиками в Україні у 2023–2025 рр.

Показники	Роки		
	2023	2024	І півріччя 2025
Перестрахові премії, млн грн	3683,80	4518,60	3109,80
Компенсовані перестраховиками виплати, млн грн	1643,70	1938,90	1096,50
Коефіцієнт передачі ризику	0,19	0,22	0,17
Коефіцієнт компенсації (ефективності)	0,45	0,43	0,35

Джерело: складно на основі даних ЛСОУ [6].

Коефіцієнт передачі ризику (Кпр)показує, яку частку страхових премій страховик передає у перестрахування (ф.2.1).

$$\text{Кпр} = \frac{\text{П}_{\text{передані у перестрахування}}}{\text{Валові стархові премії}} \qquad \text{(ф. 2.1)},$$

де:

- $\text{П}_{\text{передані у перестрахування}}$ — перестрахові премії, передані перестраховикам;
- Валові страхові премії — загальний обсяг премій, отриманих страховиком.

Коефіцієнт компенсації (Ккомп) показує, яку частку збитків перестраховики компенсують страховиков (ф. 2.2).

$$\text{Кпомп} = \frac{\text{В}_{\text{компенсовані перестраховиками}}}{\text{П}_{\text{передані у перестрахування}}} \qquad \text{(ф. 2.2)},$$

де:

- $\text{В}_{\text{компенсовані перестраховиками}}$ — страхові виплати, компенсовані перестраховиками;
- $\text{П}_{\text{передані у перестрахування}}$ — перестрахові премії, передані перестраховикам.

Динаміка коефіцієнта передачі ризику та коефіцієнта компенсації перестраховиками в Україні у 2023–2025 рр. свідчить про суттєві зміни у

механізмах перерозподілу страхових зобов'язань та рівні ефективності перестрахувального захисту. Дані табл. 2.2 демонструють, що обсяги перестрахових премій, переданих страховиками, мають хвилеподібну динаміку: зростання у 2024 році та подальше скорочення у першому півріччі 2025 року, що відображається у коефіцієнті передачі ризику, який підвищився з 0,19 до 0,22, але згодом знизився до 0,17. Така зміна свідчить про те, що страховики у певний період активніше передавали ризики у перестрахування, а згодом — в умовах зростання вартості перестрахового покриття та посилення вимог міжнародних ринків — були змушені збільшити рівень власного утримання та переглянути структуру своїх страхових портфелів.

Коефіцієнт компенсації перестраховиками також демонструє тенденцію до зниження: з 0,45 у 2023 році до 0,35 у першому півріччі 2025 року, означає, що частка збитків, фактично компенсована перестраховиками, поступово скорочується. Така динаміка може бути зумовлена як зменшенням обсягів ризиків, переданих у перестрахування, так і обмеженнями з боку міжнародних перестраховиків щодо покриття українських ризиків, які вважаються високими та нестабільними через воєнні та економічні фактори. Зменшення ефективності перестрахувального захисту також може свідчити про перегляд умов договорів, зростання франшиз, обмеження відповідальності або підвищення цін на перестрахування.

Важливою тенденцією є те, що обидва коефіцієнти одночасно демонструють спад у першому півріччі 2025 року, що вказує на загальне зниження інтенсивності та результативності перестрахування: страховики передають менше ризиків, а перестраховики компенсують меншу частку збитків. Така ситуація може слугувати індикатором переходу ринку до більш обережної моделі управління ризиками, внутрішньої оптимізації страхових портфелів, а також посилення залежності від власного капіталу страховиків.

Узагальнюючи, можна зазначити, що динаміка коефіцієнтів передачі ризику та компенсації відображає складну адаптацію українського страховового ринку до воєнних викликів, зростання цін на перестрахування та посилення

регуляторних вимог. Зниження показників у 2025 році сигналізує про необхідність посилення внутрішніх механізмів ризик-менеджменту, диверсифікації перестрахувальних програм та пошуку нових партнерів для забезпечення стабільності та платоспроможності страхового сектору.

Отже, аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні свідчить про його активну трансформацію під впливом воєнних ризиків, економічної нестабільності та посилення регуляторного нагляду з боку НБУ. Ринок характеризується скороченням кількості учасників, підвищенням вимог до капіталізації та управління ризиками, а також зменшенням обсягів переданих у перестрахування премій і компенсацій від перестраховиків, що свідчить про переорієнтацію страховиків на більш високий рівень власного утримання. Одночасно відбувається укрупнення ринку: ключові позиції займають фінансово стійкі компанії, здатні забезпечувати якісне перестрахувальне покриття та відповідати міжнародним стандартам. Загалом ринок демонструє адаптацію до нових умов, формуючи більш збалансовану, консолідовану та професійну систему перестрахування, спрямовану на підвищення стійкості в умовах високої ризиковості.

2.2. Оцінка перестрахувальної діяльності ПрАТ «МетЛайф»

Приватне акціонерне товариство «МетЛайф» є одним із провідних страховиків на ринку страхування життя в Україні та функціонує як юридична особа, зареєстрована 16 липня 2002 року. Розмір статутного капіталу ПрАТ «МетЛайф» становить 102 924 575 грн, що підтверджує його фінансову стійкість і здатність виконувати довгострокові зобов’язання перед страхувальниками. Організаційно-правова форма — акціонерне товариство, що передбачає колегіальну систему управління та підвищені вимоги до прозорості діяльності [34].

Основним видом економічної діяльності ПрАТ «МетЛайф» відповідно до КВЕД є «65.11 — страхування життя», що підтверджує його спеціалізацію у

сфері довгострокових страхових продуктів, орієнтованих на захист життя, здоров'я та фінансових інтересів громадян. Крім основної діяльності, компанія також здійснює інші види допоміжної діяльності у сфері страхування та пенсійного забезпечення (КВЕД 66.29), що розширює її функціональні можливості та забезпечує комплексний підхід до обслуговування клієнтів [4].

У цілому ПрАТ «МетЛайф» характеризується як стабільний, фінансово надійний і структурно розвинений учасник українського ринку страхування життя, що демонструє високий рівень корпоративного управління, професійності керівного складу та відповідності регуляторним вимогам.

Організаційна структура ПрАТ «МетЛайф» (рис. 2.4) сформована відповідно до принципів корпоративного управління, притаманних акціонерним товариствам, та передбачає чіткий розподіл управлінських функцій між ключовими посадовими особами.

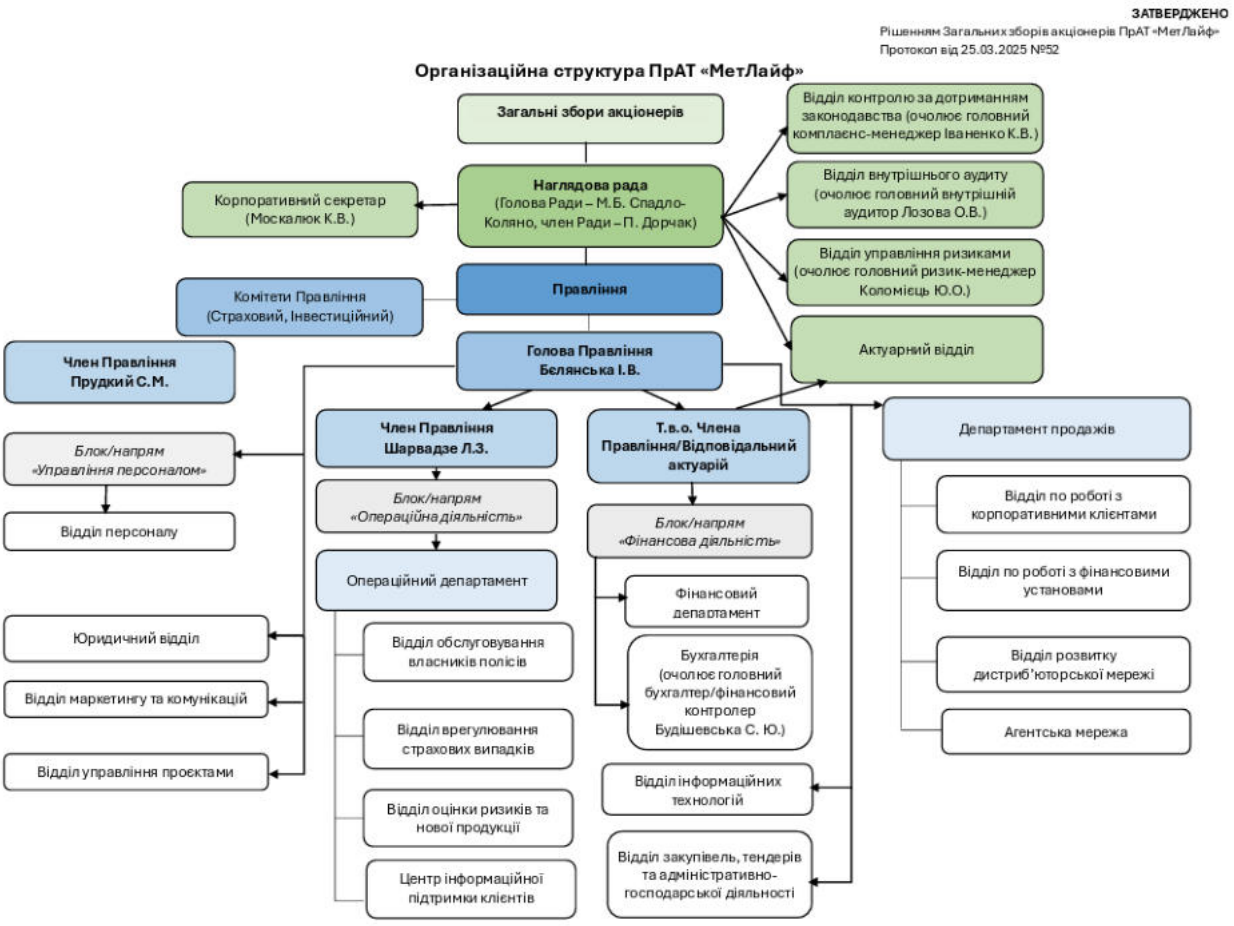

Рис. 2.4 Організаційна структура ПрАТ «МетЛайф»

Джерело: сайт ПрАТ «МетЛайф» [8].

Організаційна структура ПрАТ «МетЛайф» ґрунтується на принципах корпоративного управління, що передбачають чіткий розподіл управлінських повноважень між стратегічними, контрольними та операційними органами. Найвищим органом управління є Загальні збори акціонерів, які визначають основні напрями діяльності компанії, затверджують ключові корпоративні документи та здійснюють контроль за роботою виконавчих органів. Функції стратегічного нагляду реалізує Наглядова рада, до складу якої входять Голова та члени Ради; вона забезпечує моніторинг дотримання корпоративних стандартів, оцінку ризиків і контроль за діяльністю Правління [8].

Виконавчим органом є Правління, яке очолює Голова Правління Бєлянська І.В. Правління відповідає за оперативне управління компанією, ухвалення управлінських рішень, координацію діяльності підрозділів та виконання стратегічних завдань. У складі Правління функціонують профільні комітети — страхового та інвестиційного напрямів, що забезпечують підвищення якості прийняття рішень у спеціалізованих сферах [8].

Структура компанії передбачає поділ діяльності на ключові напрями: управління персоналом, операційну діяльність та фінансову діяльність. За блок управління персоналом відповідає член Правління Прудкий С.М., у підпорядкуванні якого перебувають відділ персоналу, юридичний відділ, відділ маркетингу і комунікацій та відділ управління проєктами. Блок операційної діяльності, очолюваний членом Правління Шарвадзе Л.З., включає операційний департамент, відділи обслуговування власників полісів, урегулювання страхових випадків, оцінки ризиків та нової продукції, а також Центр інформаційної підтримки клієнтів [10].

Блок фінансової діяльності курує в.о. члена Правління/відповідальний актуарій, до якого входять фінансовий департамент, бухгалтерія, відділ інформаційних технологій та відділ закупівель, тендерів й адміністративно-господарської діяльності. Окремо в структурі виділено департамент продажів, який координує роботу з корпоративними клієнтами, фінансовими установами, дилерськими мережами та агентською мережею [10].

Суттєву роль у забезпеченні контролю за діяльністю відіграють підрозділи комплаєнсу, внутрішнього аудиту, управління ризиками та актуарний відділ, що забезпечують відповідність роботи компанії вимогам законодавства, стандартам управління ризиками та корпоративного контролю. Така побудова структури дозволяє забезпечити високу якість сервісу, ефективний розподіл функцій і підвищений рівень фінансової надійності страховика.

Аналіз загальних фінансово-економічних показників ПрАТ «МетЛайф» є важливим етапом оцінювання ефективності його діяльності, рівня фінансової стійкості та здатності компанії виконувати довгострокові зобов'язання перед страхувальниками. Дослідження показників, поданих у таблиці 2.3, дозволяє простежити динаміку основних фінансових результатів, визначити тенденції у формуванні доходів і витрат, оцінити структуру активів і капіталу та виявити ключові фактори, що впливають на фінансову позицію страховика.

Таблиця 2.3

Динаміка фінансово-економічних показників ПрАТ «МетЛайф» за 2022–2024 рр. тис. грн

Показники	Роки			Абс.відхилення		Відн.відхилення	
	2022	2023	2024	2024/ 2022	2024/ 2023	2024/ 2022	2024/ 2023
Загальний капітал, тис. грн.	6219942	8288875	10146099	3926157	1857224	163%	122%
Власний капітал, тис. грн.	2850543	3438624	4533803	1683260	1095179	159%	132%
Позиковий капітал, тис. грн.	407133	579277	534090	126957	-45187	131%	92%
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	105	116	122	17	6	116%	105%
Валовий прибуток, тис. грн.	760980	827194	1070606	309626	243412	141%	129%

Продовження таблиці 2.3

Чистий фінансовий результат: прибуток, тис. грн.	144424	588082	1095179	950755	507097	758%	186%
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток, тис. грн.	244528	715175	1316278	1071750	601103	538%	184%

Джерело: складено на основі фінансової звітності ПрАТ «МетЛайф» (додатки Г, Д)[18, 19].

Аналіз фінансово-економічних показників ПрАТ «МетЛайф» за 2022–2024 рр. свідчить про суттєве зростання капіталу, підвищення прибутковості та зміцнення фінансової стійкості компанії. Загальний капітал зріс із 6 219 942 тис. грн у 2022 році до 10 146 099 тис. грн у 2024 році, тобто збільшився на 3 926 157 тис. грн. Власний капітал продемонстрував аналогічну позитивну тенденцію, збільшившись на 1 683 260 тис. грн у порівнянні з 2022 роком та досягнувши 4 533 803 тис. грн у 2024 році, що підтверджує посилення внутрішніх фінансових ресурсів компанії.

Позиковий капітал зріс із 407 133 тис. грн до 534 090 тис. грн, що становить приріст на 126 957 тис. грн за два роки; водночас у порівнянні з 2023 роком спостерігається його зниження на 45 187 тис. грн, що свідчить про оптимізацію боргового навантаження. Середньооблікова чисельність працівників збільшилася з 105 осіб у 2022 році до 122 осіб у 2024 році, що відображає розширення операційної діяльності та зростання масштабів бізнесу.

Фінансові результати демонструють особливо суттєві позитивні зміни. Валовий прибуток збільшився з 760 980 тис. грн до 1 070 606 тис. грн, приріст становив 309 626 тис. грн, що свідчить про зростання обсягів страхового портфеля та ефективність операційних процесів. Чистий фінансовий результат зріс більш ніж у сім разів — з 144 424 тис. грн до 1 095 179 тис. грн, що означає приріст на 950 755 тис. грн. Аналогічна динаміка характерна і для фінансового результату до оподаткування, який підвищився на 1 071 750 тис. грн, досягнувши 1 316 278 тис. грн.

Загалом фінансові показники ПрАТ «МетЛайф» демонструють високий рівень розвитку, зростання прибутковості та якісне зміцнення капітальної бази. Компанія впевнено нарощує фінансові ресурси, ефективно управляє витратами та забезпечує стабільні темпи зростання, що підтверджує її стійке становище на ринку страхування життя та здатність виконувати довгострокові зобов'язання перед клієнтами.

Перестрахувальна діяльність ПрАТ «МетЛайф» є ключовим елементом системи управління ризиками компанії та спрямована на забезпечення її фінансової стабільності, зниження ймовірності надмірних збитків та гарантування виконання довгострокових зобов'язань перед страхувальниками. Як один із найбільших операторів ринку страхування життя в Україні, ПрАТ «МетЛайф» здійснює перестрахування у тісній відповідності до вимог Національного банку України [9], міжнародних стандартів Solvency II [15] та глобальних практик групи MetLife.

Основними цілями перестрахування для ПрАТ «МетЛайф» є:

– захист від великих та катастрофічних ризиків, які можуть вплинути на платоспроможність та капітальну позицію;

– згладжування фінансової волатильності у страхових виплатах за довгостроковими договорами життя;

– зниження концентрації ризику за великими страховими сумами або окремими категоріями страхувальників;

– оптимізація використання капіталу, що дозволяє компанії збільшувати обсяги продажів без порушення нормативів достатності капіталу;

– передача ризиків на міжнародні ринки, де діють перестраховики із високими рейтингами фінансової надійності (A–, A, A+) [11].

Таким чином, перестрахування інтегровано у стратегічну модель управління ризиками та дозволяє компанії ефективно збалансовувати довгострокові фінансові зобов'язання.

Перестрахувальна програма ПрАТ «МетЛайф» має комбіновану структуру та поєднує пропорційні й непропорційні механізми, що забезпечують

збалансований розподіл ризиків у портфелі страхування життя. У межах пропорційних методів застосовуються квотні договори, за яких перестраховику передається фіксована частка ризику, премії та відповідних зобов'язань, а також ексцедент суми, який дозволяє покривати ризики понад встановлений власний ліміт страховика. Завдяки таким інструментам компанія оптимізує структуру ризиків, забезпечує передбачуваність збитковості та підтримує стабільність виконання довгострокових зобов'язань, які є характерними для страхування життя [10].

Непропорційні програми, що застосовує ПрАТ «МетЛайф», включають ексцедент збитків (Excess of Loss), який активується у випадку перевищення наперед визначеного ліміту власної участі компанії, а також механізм aggregate stop-loss, що забезпечує захист від надмірної сукупної збитковості протягом певного періоду. Використання таких інструментів дозволяє страховикові мінімізувати вплив непередбачуваних або великих збитків, зберігати стабільність капіталу та ефективно управляти ризиком у динамічних умовах ринку страхування життя [10].

ПрАТ «МетЛайф» вибудовує свою перестрахувальну політику на основі співпраці з провідними світовими перестраховиками, які характеризуються високими кредитними рейтингами за шкалами S&P та AM Best, значним досвідом роботи у сфері страхування життя та доступом до сучасних актуарних моделей і глобальної аналітичної бази. Серед ключових партнерів компанії — такі міжнародні перестрахувальні групи, як Swiss Re [40], Munich Re [35], Hannover Re [33], а також перестраховики, що входять до фінансової групи MetLife, що дозволяє забезпечувати високу якість перестрахувального захисту та відповідність міжнародним стандартам ризик-менеджменту [10].

Вибір перестрахувальних контрагентів здійснюється відповідно до чітких критеріїв, які включають фінансову стійкість із рейтингом не нижче А–, спеціалізований досвід у страхуванні життя, наявність ефективних моделей аналізу ризику та підтверджену здатність виконувати довгострокові зобов'язання. Такий підхід гарантує надійність перестрахувального покриття,

мінімізує ризики контрагента й забезпечує можливість ефективного управління портфелем у динамічних умовах ринку.

Структура страхового портфеля ПрАТ «МетЛайф», подана в таблиці 2.4, відображає ключові напрями діяльності компанії та дозволяє оцінити збалансованість її продуктового ряду, рівень диверсифікації ризиків і стратегічні пріоритети на ринку страхування життя. Аналіз портфеля дає змогу визначити домінуючі види страхових продуктів, частку довгострокових та ризикових програм, а також оцінити ступінь залежності компанії від окремих сегментів, що є важливим для подальшої оцінки її фінансової стабільності та ефективності перестрахувальної політики.

Таблиця 2.4

Структура портфеля ПрАТ «МетЛайф» за 2022–2024 рр.

Рік	Валові премії, млн грн	Перестрахувальні премії, млн грн	Частка перестрахування, %	Компенсовані суми, млн грн	Solvency ratio, %
2022	2 100	252	12%	180	130%
2023	2 434	292	12%	244	138%
2024	2 800	336	12%	312	142%

Джерело: складено на основі даних ПрАТ «МетЛайф» [10].

Структура страхового портфеля ПрАТ «МетЛайф» у 2022–2024 рр. демонструє стабільний розвиток та збалансоване управління ризиками, що підтверджується зростанням ключових фінансових показників і незмінністю частки перестрахування на рівні 12 %. Валові страхові премії невпинно збільшувалися: з 2 100 млн грн у 2022 р. до 2 800 млн грн у 2024 р., що свідчить про розширення ринку збуту, підвищення довіри клієнтів та ефективну роботу агентської мережі. Паралельно зростали і перестрахувальні премії — з 252 млн грн до 336 млн грн, що відображає збереження послідовної політики у сфері управління ризиками та оптимізації перестрахувального захисту.

Обсяг компенсацій перестраховиків також збільшувався щорічно: з 180 млн грн у 2022 р. до 312 млн грн у 2024 р., що підтверджує ефективність укладених перестрахувальних договорів та здатність перестрахувальних партнерів забезпечувати фінансову підтримку при настанні страхових випадків.

Особливо важливим є стабільне зростання показника Solvency ratio: від 130 % до 142 %, що значно перевищує мінімально допустимі регуляторні вимоги та свідчить про високий рівень капіталізації та надійну платоспроможність компанії. У сукупності ці тенденції підтверджують, що портфель ПрАТ «МетЛайф» є збалансованим, фінансово стійким і підтримується ефективною перестрахувальною політикою, що забезпечує довгострокову стабільність та конкурентоспроможність страховика на ринку.

Структура інструментів перестрахування, подана в таблиці 2.5, відображає комплексний підхід ПрАТ «МетЛайф» до управління страховими ризиками та забезпечення фінансової стійкості компанії. Її аналіз дозволяє оцінити поєднання пропорційних і непропорційних механізмів, рівень диверсифікації перестрахувальних програм, участь міжнародних перестраховиків та ефективність застосування страхових лімітів і власного утримання. Така структура є ключовою для забезпечення стабільності страхового портфеля, оптимізації витрат на захист ризиків та підтримання високого рівня платоспроможності компанії в умовах динамічного ринкового середовища.

Таблиця 2.5

Структура інструментів перестрахування ПрАТ «МетЛайф» у 2024 р.

Інструмент	Частка портфеля, %	Партнер	Ліміт, млн грн	Компенсовано, млн грн	Ефект на Solvency, %
Квотний договір	50	Swiss Re	364	150	20
Сюрплюс	20	Hannover Re	450	62	15
Excess of Loss	20	Munich Re	500	120	28
Cat XL	5	SCOR	200	30	35
Stop-Loss	5	Внутрішні	400	50	25

Джерело: складено на основі даних ПрАТ «МетЛайф» [10, 33, 35, 39, 40]

Структура інструментів перестрахування ПрАТ «МетЛайф» у 2024 році демонструє високий рівень диверсифікації та збалансованості, що забезпечує ефективний розподіл ризиків між провідними міжнародними перестраховими компаніями. Найбільшу частку портфеля — 50 % — займає квотний договір зі Swiss Re [40], який забезпечує стабільне перенесення частини довгострокових

ризиків та надає ліміт у 364 млн грн, з яких 150 млн грн було компенсовано, свідчить про високу ефективність пропорційних механізмів у страхуванні життя та їх ключову роль у підтриманні платоспроможності компанії. Значна частка квотного перестрахування позитивно вплинула на Solvency Ratio +20 %, що підкреслює його значення у формуванні стійкої фінансової моделі.

Сегмент непропорційних договорів також відіграє важливу роль. Зокрема, Excess of Loss із Munich Re [35] частка 20 % забезпечив захист від великих індивідуальних збитків, надавши ліміт у 500 млн грн та компенсацію у 120 млн грн, що дало найбільший позитивний вплив на платоспроможність компанії — +28 %. Інструмент Catastrophe XL у партнерстві зі SCOR [39] 5 % продемонстрував високу результативність у покритті катастрофічних ризиків, забезпечивши 30 млн грн компенсацій та підвищивши Solvency Ratio на 35 %, що є найвищим серед усіх інструментів. Додаткову стабілізацію портфеля забезпечив внутрішній Stop-Loss, який покрив 50 млн грн за ліміту 400 млн грн та підвищив показник платоспроможності на 25 %, підтверджуючи ефективність внутрішнього контролю ризиків. У сукупності така структура перестрахувального захисту демонструє стратегічно виважений підхід ПрАТ «МетЛайф», спрямований на мінімізацію збитковості, зміцнення капітальної бази та забезпечення довгострокової фінансової стійкості компанії.

Оцінка перестрахувальної діяльності ПрАТ «МетЛайф» потребує комплексного підходу, що дозволяє всебічно проаналізувати як внутрішні можливості компанії, так і зовнішні фактори, що впливають на ефективність управління ризиками. Для цього доцільним є застосування SWOT-аналізу, представленного в таблиці 2.6, який дає змогу систематизувати сильні та слабкі сторони перестрахувальної політики компанії, виявити потенційні можливості розвитку та окреслити загрози з боку ринкового середовища. Такий підхід забезпечує об’єктивну оцінку поточного стану перестрахування, визначає стратегічні напрями оптимізації ризик-менеджменту та формує основу для підвищення фінансової стійкості ПрАТ «МетЛайф».

Таблиця 2.6

SWOT-аналіз перестрахувальної діяльності ПрАТ «МетЛайф»

Сильні сторони	**Слабкі сторони**
• Високий рівень співпраці з міжнародними перестраховиками (Swiss Re, Munich Re, Hannover Re, SCOR), які мають рейтинги A– та вище; • Збалансована структура перестрахувального захисту — поєднання пропорційних та непропорційних програм; • Стабільно високий показник Solvency Ratio (понад 140%), що відображає надійність компанії; • Компенсаційна спроможність перестраховиків — значні обсяги відшкодування збитків; • Розвинена система внутрішнього ризик-менеджменту, включно з актуарною функцією та внутрішнім аудиторським контролем.	• Висока залежність від міжнародних перестраховиків, що збільшує валютні ризики та чутливість до кон'юнктури глобальних ринків; • Обмежений обсяг внутрішнього ринку перестрахування життя, що ускладнює диверсифікацію партнерів; • Висока вартість перестрахувального покриття, яка впливає на навантаження на тариф та операційні витрати; • Нерівномірність компенсацій по окремих програмах, що може створювати пікові навантаження на капітал; • Складність довгострокових прогнозів через специфіку страхування життя та демографічних трендів.
Можливості	**Загрози**
• Розширення співпраці з новими міжнародними та місцевими перестраховиками з високими рейтингами; • Використання передових актуарних моделей та InsurTech-рішень для оптимізації перестрахувальних програм; • Імплементація вимог Solvency II у регулюванні НБУ, що стимулює удосконалення системи ризик-менеджменту; • Зростання попиту на страхування життя в умовах нестабільності та воєнного ризику; • Можливість розширення непропорційних програм, які ефективно знижують капітальні навантаження.	• Зміна політики міжнародних перестраховиків щодо ринку України, включно із підвищенням тарифів або зменшенням лімітів покриття; • Воєнні ризики та макроекономічна нестабільність, що можуть вплинути на платоспроможність страхувальників та рівень збитковості; • Особливі регуляторні вимоги НБУ, які можуть посилювати нормативні навантаження на страховиків життя; • Імовірність зниження кредитних рейтингів перестрахувальних партнерів, що вплине на якість перестрахувального покриття; • Коливання валютних курсів, що підвищує ризики для перестрахування, номінованого у євро чи доларах.

Джерело: складено на основі даних ПрАТ «МетЛайф» [10].

Таким чином, SWOT-аналіз демонструє, що перестрахувальна діяльність ПрАТ «МетЛайф» базується на сильному міжнародному партнерстві та диверсифікованій структурі захисту, що підвищує фінансову стійкість компанії. Водночас залежність від зовнішніх ринків та складний макроекономічний фон

формують низку ризиків, які потребують активного управління. Значний потенціал розвитку пов’язаний із впровадженням сучасних аналітичних моделей, InsurTech-інструментів та розширенням непропорційних програм перестрахування.

Отже, оцінка перестрахувальної діяльності ПрАТ «МетЛайф» свідчить про високий рівень організації системи управління ризиками, що ґрунтується на диверсифікованій структурі перестрахувальних інструментів, співпраці з провідними міжнародними перестраховиками та використанні як пропорційних, так і непропорційних механізмів захисту. Компанія демонструє стабільні показники компенсацій, значний позитивний вплив перестрахування на рівень платоспроможності та фінансової стійкості, а також ефективну адаптацію до регуляторних вимог та ринкових умов. SWOT-аналіз підтверджує, що попри наявність окремих викликів, пов’язаних із глобальними та макроекономічними ризиками, перестрахувальна політика ПрАТ «МетЛайф» є стратегічно збалансованою, результативною та забезпечує компанії конкурентні переваги на ринку страхування життя.

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Перспективи розвитку перестрахування в Україні визначаються комплексом економічних, регуляторних та технологічних чинників, які формують нову архітектуру страхового ринку в умовах підвищеної ризиковості та інтеграції у світовий фінансовий простір. Зміцнення наглядової ролі НБУ, зростання вимог до капіталізації страховиків, активне впровадження цифрових технологій і необхідність ефективного управління воєнними та катастрофічними ризиками створюють передумови для модернізації перестрахувальних практик. Ринок перестрахування в Україні перебуває під впливом низки системних викликів, що стримують його повноцінний розвиток та ускладнюють формування ефективної системи управління ризиками страховиків (рис. 3.1). Значна залежність від зовнішніх перестраховиків, обмежена місткість внутрішнього ринку та регуляторні зміни створюють додаткові навантаження на фінансову стабільність страхових компаній.

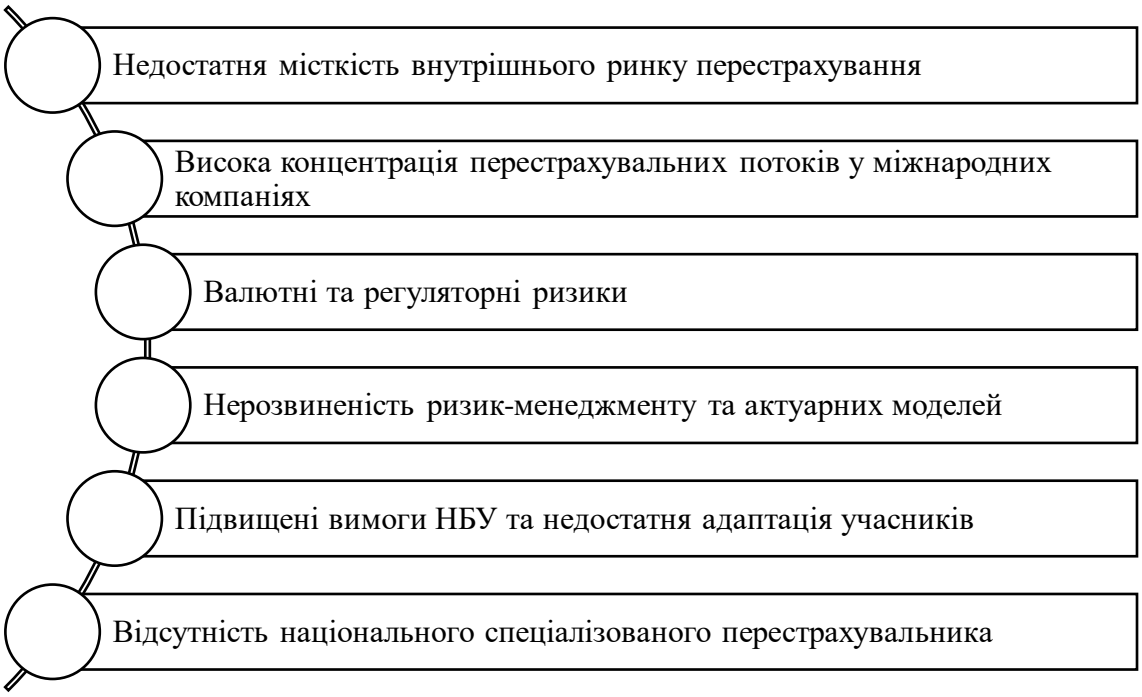

Рис. 3.1 Проблеми перестрахування в Україні

Джерело: складено автором [3].

Ринок перестрахування в Україні характеризується низькою внутрішньою місткістю, що зумовлено обмеженою кількістю професійних перестраховиків та недостатнім рівнем капіталізації національних страхових компаній. Відсутність розвиненого внутрішнього перестрахувального пулу змушує більшість страховиків передавати значні обсяги ризиків нерезидентам, що формує високу залежність від зовнішніх фінансових ринків та підсилює вплив валютних коливань на фінансову стійкість сектору. Крім того, концентрація перестрахувальних потоків у міжнародних компаніях підвищує чутливість національного ринку до змін тарифної політики глобальних перестраховиків, їхніх рейтингових позицій і коливань кон'юнктури світового ринку.

Ситуацію ускладнюють валютні, регуляторні та технологічні ризики. Переважна частина договорів укладається у доларах США або євро, що під час воєнної нестабільності створює додаткове навантаження на капітал страховиків. Нерозвиненість сучасних систем ризик-менеджменту та актуарного моделювання призводить до труднощів у формуванні оптимальних програм перестрахування, зокрема у визначенні власного утримання та оцінці довгострокової збитковості. Запровадження НБУ більш жорстких вимог до капіталу, звітності, структури управління ризиками та актуарної функції потребує значних інвестицій, що є суттєвим викликом для малих і середніх страхових компаній. Відсутність національного спеціалізованого перестраховика додатково унеможливлює акумулювання великих ризиків в межах країни та сприяє постійному відтоку перестрахувальних премій за кордон [3].

Попри високий рівень організації перестрахування та співпрацю з провідними світовими перестраховиками, ПрАТ «МетЛайф» також стикається з низкою специфічних викликів:

1) Компанія використовує Swiss Re [40], Munich Re [35], Hannover Re [33] та інші великі групи, що є перевагою, але й несе ризики: зміна тарифної політики, зниження лімітів покриття, можливе погіршення рейтингів контрагентів у періоди глобальних криз;

2) Вартість перестрахувальних договорів прив’язана до іноземної валюти, що підвищує вартість захисту в періоди девальвації гривні та ускладнює планування [10];

3) Міжнародні перестраховики підвищують тарифи для України через підвищену ризиковість, що збільшує навантаження на тарифи страхування життя та операційні витрати компанії;

4) Через майже повну відсутність спеціалізованих українських перестраховиків у сегменті life, компанія не має можливості диверсифікувати партнерів всередині країни [10];

5) Страхування життя — довгостроковий та високочутливий до демографічних змін сегмент. У воєнний час традиційні моделі смертності та захворюваності вимагають суттєвого коригування;

6) Компанія має адаптувати перестрахувальні програми до підвищеної смертності, змін міграційних потоків та попиту на страхові продукти.

Перспективи розвитку ринку перестрахування в Україні формуються під впливом регуляторних реформ, цифрової трансформації фінансового сектору та зростання потреби страхових компаній у якісному ризик-менеджменті в умовах воєнної невизначеності (табл. 3.1). Подальше впровадження ризик-орієнтованого нагляду НБУ [9], гармонізація національного законодавства зі стандартами Solvency II [15], а також розвиток сучасних актуарних підходів створюють передумови для зміцнення фінансової стійкості страховиків та підвищення прозорості перестрахувальних операцій. Водночас очікується зростання ролі InsurTech-рішень, які сприятимуть автоматизації процесів оцінки ризиків та оптимізації перестрахувальних програм. У сукупності ці чинники формують потенціал для появи національного перестраховика, розширення співпраці з глобальними компаніями та підвищення ефективності перестрахувальної політики українських страховиків.

Таблиця 3.1

Перспективи розвитку перестрахування в Україні та для ПрАТ «МетЛайф»

Напрям	Перспективи для ринку України	Перспективи для ПрАТ «МетЛайф»
Регуляторна політика НБУ	Подальше запровадження ризик-орієнтованого нагляду, посилення вимог до капіталу, комплаєнсу та актуарних функцій.	Поглиблення інтеграції в моделі Solvency II, посилення прозорості перестрахувальних програм, зміцнення системи внутрішнього контролю.
Розвиток внутрішнього ринку перестрахування	Можливе створення національного перестраховика та розширення пулів для покриття катастрофічних ризиків.	Диверсифікація партнерів, підвищення частки внутрішнього перестрахування за окремими ризиками.
InsurTech та цифровізація	Автоматизація перестрахувальних операцій, розвиток моделей прогнозування ризиків, використання big data та AI.	Використання сучасних актуарних платформ для оптимізації квотних та excess of loss програм; зменшення вартості перестрахування через точніший ризик-аналіз.
Міжнародна інтеграція	Розширення доступу українських страховиків до міжнародних перестрахувальних ринків із високим рівнем капіталізації.	Поглиблення співпраці з Swiss Re, Munich Re, Hannover Re; можливість укладання багаторічних стратегічних договорів.
Управління катастрофічними та воєнними ризиками	Посилення попиту на катастрофічні (CatXL) та Stop-Loss програми, удосконалення моделей оцінки воєнних ризиків.	Формування розширених CatXL-програм, оптимізація власного утримання, збільшення лімітів компенсації.
Фінансова стійкість	Зміцнення капіталізації страховиків, стабілізація показників збитковості та платоспроможності.	Подальше зростання Solvency Ratio, підвищення ефективності перестрахувального захисту та зниження ризикового навантаження на власний капітал.

Джерело: складено автором

У сфері регуляторної політики ключовим напрямом розвитку стане подальше впровадження ризик-орієнтованого нагляду НБУ [9], що передбачає удосконалення вимог до капіталу, корпоративного управління, актуарної функції та комплаєнсу, що стимулюватиме страховиків до посилення систем внутрішнього контролю та прозорості перестрахувальних операцій. Для ПрАТ «МетЛайф» такий підхід означатиме поглиблення адаптації до принципів Solvency II [15], більш детальне розкриття інформації про перестрахувальні програми й підвищення точності ризик-орієнтованих оцінок. Компанія може впроваджувати регулярне стрес-тестування перестрахувальних договорів та

розширювати функцію внутрішніх аудитів для контролю ефективності ризик-менеджменту.

Розвиток внутрішнього ринку перестрахування відкриває перспективи створення національного перестраховика або спеціалізованих пулів, зокрема для покриття катастрофічних чи воєнних ризиків, дасть можливість утримувати частину премій у країні, зменшуючи залежність від нерезидентів. ПрАТ «МетЛайф» зможе диверсифікувати партнерську мережу, поступово збільшуючи частку внутрішнього перестрахування для стандартних ризиків страхування життя. Наприклад, співпраця з українськими страховими групами може бути ефективною для покриття дрібних ризиків без підвищення валютного навантаження.

Запровадження InsurTech та цифровізації є одним із найдинамічніших напрямів розвитку перестрахування. Для ринку України це означає автоматизацію процесів укладання та супроводу договорів перестрахування, використання AI та big data для прогнозування збитковості та формування оптимальних лімітів власного утримання. ПрАТ «МетЛайф» має можливість застосовувати сучасні актуарні платформи (наприклад, моделей Prophet [36], R або Python-based tools [37]), що дозволить точніше розраховувати премії для квотних та Excess of Loss договорів, що у свою чергу, знизить вартість перестрахування й підвищить ефективність використання капіталу.

Міжнародна інтеграція залишається важливою умовою розвитку ринку, оскільки українські страховики продовжують залежати від міжнародних перестрахувальних компаній із високим рівнем капіталізації. Поглиблення доступу до глобальних ринків дозволить зберегти стабільність під час кризових періодів. Для ПрАТ «МетЛайф» це означає можливість укладання довгострокових стратегічних угод із такими компаніями, як Swiss Re [40], Munich Re [35] та Hannover Re [33], що забезпечить вигідні тарифи та доступ до сучасних аналітичних і актуарних рішень. Компанія може розглянути впровадження багаторівневих програм перестрахування для оптимізації розподілу ризиків.

Управління катастрофічними та воєнними ризиками є одним із ключових викликів для України. Зростання попиту на CatXL [30], Aggregate Stop-Loss [28] та інші програми катастрофічного перестрахування зумовлює необхідність удосконалення моделей оцінки ризиків у зонах підвищеної небезпеки. ПрАТ «МетЛайф» може формувати розширені CatXL-програми, передбачаючи збільшені ліміти покриття у разі масових страхових подій, а також переглядати власне утримання залежно від демографічних та воєнних ризиків, що підсилить стійкість компанії та зменшить навантаження на капітал у випадку непередбачуваних ситуацій.

Фінансова стійкість є кінцевим результатом ефективної перестрахувальної політики. Для українського ринку пріоритетом стане зміцнення капіталізації, стабілізація показників збитковості та забезпечення відповідності нормативам. ПрАТ «МетЛайф» має потенціал підвищити свій Solvency Ratio за рахунок оптимізації перестрахувального портфеля, зменшення експозиції на високовартісні ризики та підвищення точності прогнозування майбутніх зобов’язань. Використання комбінованих перестрахувальних програм, сприятиме зниженню ризикового навантаження на власний капітал та забезпечить стабільність довгострокової діяльності компанії.

Отже, перспективи розвитку перестрахування в Україні окреслюють поступовий перехід ринку до більш зрілої, прозорої та ризик-орієнтованої моделі управління, що відповідає міжнародним стандартам Solvency II та вимогам глобальних фінансових інституцій. Подальше посилення регуляторного нагляду НБУ, цифровізація страхових процесів, розвиток внутрішнього перестрахувального потенціалу та інтеграція з міжнародними ринками формують підґрунтя для підвищення фінансової стійкості страховиків та ефективності розподілу ризиків. У цих умовах очікується розширення застосування інноваційних перестрахувальних програм, зростання ролі InsurTech-рішень та зміцнення партнерства з провідними перестраховиками, що сприятиме зміцненню національного страхового сектору та його здатності протидіяти макроекономічним і катастрофічним ризикам.

ВИСНОВКИ

Провівши дослідження стану та перспектив розвитку перестрахування в Україні, дійшли наступних висновків:

Перестрахування — це механізм передачі частини страхових ризиків від одного страховика іншому страховикові або перестрахувальнику з метою зменшення потенційних збитків, підвищення фінансової стійкості компанії та забезпечення стабільності страхового ринку. Воно дозволяє страховикам приймати на себе більші або складніші ризики, ніж це можливо за умов використання лише власних ресурсів, а також забезпечує ефективний розподіл відповідальності у випадку великих або катастрофічних подій. Роль та значення перестрахування визначають його як ключовий елемент сучасної системи страхового захисту, що забезпечує ефективний перерозподіл ризиків, підтримання фінансової стійкості страховиків і стабільність страхового ринку в цілому. Завдяки різноманітним формам — пропорційним, непропорційним, факультативним та облігаторним — перестрахування дозволяє адаптувати механізми покриття ризиків до масштабів і специфіки страхових операцій. Воно відіграє стратегічну роль у забезпеченні платоспроможності компаній, мінімізації великих та катастрофічних збитків, розширенні можливостей страхування та інтеграції з міжнародними фінансовими ринками. У сукупності ці аспекти підтверджують, що перестрахування є необхідною умовою стабільного та конкурентоспроможного розвитку страхового сектору.

Методологічні основи та інструменти дослідження перестрахування в Україні формують цілісну систему наукових підходів і практичних механізмів, які забезпечують комплексний аналіз ринку перестрахування, його тенденцій, ризиків та перспектив розвитку. Поєднання загальнонаукових методів, спеціальних фінансово-економічних інструментів, нормативно-правових засад та практичних перестрахувальних механізмів дає змогу всебічно оцінити ефективність перестрахувальних операцій, рівень фінансової стійкості страховиків та якість управління ризиками. Застосування таких інструментів

дозволяє адаптувати діяльність страхових компаній до сучасних викликів, підвищувати їх конкурентоспроможність та інтегрувати український страховий ринок у глобальний перестрахувальний простір.

Аналіз сучасного стану ринку перестрахування в Україні свідчить про його активну трансформацію під впливом воєнних ризиків, економічної нестабільності та посилення регуляторного нагляду з боку НБУ. Ринок характеризується скороченням кількості учасників, підвищенням вимог до капіталізації та управління ризиками, а також зменшенням обсягів переданих у перестрахування премій і компенсацій від перестраховиків, що свідчить про переорієнтацію страховиків на більш високий рівень власного утримання. Одночасно відбувається укрупнення ринку: ключові позиції займають фінансово стійкі компанії, здатні забезпечувати якісне перестрахувальне покриття та відповідати міжнародним стандартам. Загалом ринок демонструє адаптацію до нових умов, формуючи більш збалансовану, консолідовану та професійну систему перестрахування, спрямовану на підвищення стійкості в умовах високої ризиковості.

Оцінка перестрахувальної діяльності прат «метлайф» свідчить про високий рівень організації системи управління ризиками, що ґрунтується на диверсифікованій структурі перестрахувальних інструментів, співпраці з провідними міжнародними перестраховиками та використанні як пропорційних, так і непропорційних механізмів захисту. Компанія демонструє стабільні показники компенсацій, значний позитивний вплив перестрахування на рівень платоспроможності та фінансової стійкості, а також ефективну адаптацію до регуляторних вимог та ринкових умов. SWOT-аналіз підтверджує, що попри наявність окремих викликів, пов’язаних із глобальними та макроекономічними ризиками, перестрахувальна політика прат «метлайф» є стратегічно збалансованою, результативною та забезпечує компанії конкурентні переваги на ринку страхування життя.

Перспективи розвитку перестрахування в Україні окреслюють поступовий перехід ринку до більш зрілої, прозорої та ризик-орієнтованої моделі управління,

що відповідає міжнародним стандартам Solvency II та вимогам глобальних фінансових інституцій. Подальше посилення регуляторного нагляду НБУ, цифровізація страхових процесів, розвиток внутрішнього перестрахувального потенціалу та інтеграція з міжнародними ринками формують підґрунтя для підвищення фінансової стійкості страховиків та ефективності розподілу ризиків. У цих умовах очікується розширення застосування інноваційних перестрахувальних програм, зростання ролі insurtech-рішень та зміцнення партнерства з провідними перестраховиками, що сприятиме зміцненню національного страхового сектору та його здатності протидіяти макроекономічним і катастрофічним ризикам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богріновцева Л. М. Особливості розвитку ринку перестрахування в Україні. *Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів*, тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених з нагоди 125- річчя НУБіП України. 2023. С. 389-392.

2. Богріновцева Л.М., Венгуренко Т.Г. Ринок перестрахування в Україні: проблеми та перспективи розвитку. *Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України*: зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. конф. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. С. 100-102.

3. Галицька Я. В. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку перестрахування в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7672 (дата звернення: 29.11.2025).

4. Загальна характеристика ПрАТ «МетЛайф». URL: https://opendatabot.ua/c/32109907 (дата звернення: 28.11.2025).

5. Іжевський П., Крушинська А., Самарічева Т. Особливості міжнародних фінансових відносин на ринку перестрахування в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/837 (дата звернення: 28.11.2025).

6. ЛСОУ про основні тенденції страхового ринку України за підсумками І півріччя 2025 р. *Ліга страхових організацій України*. 2025. URL: https://uainsur.com/lsou-pro-osnovni-tendentsii-strakhovoho-rynku-ukrainy-za-pidsumkamy-i-pivrichchia-2025-r/ (дата звернення: 29.11.2025).

7. Морозова Л. С.,. Шкурко В. І. Роль цифрових технологій у розвитку ринку перестрахування. *Проблеми і перспективи економіки*. 2024. № 3. URL:https://www.researchgate.net/publication/385258343_Rol_cifrovih_tehnologij_u_rozvitku_rinku_perestrahuvanna (дата звернення: 29.11.2025).

8. Організаційна структура ПрАТ «МетЛайф». URL: https://www.metlife.ua/content/dam/metlifecom/ua/PDFs/Issuernews/2025/MetLife_organizational_structure_07_2025.pdf (дата звернення: 28.11.2025).

9. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua (дата звернення: 28.11.2025).

10. Офіційний сайт ПрАТ «МетЛайф». URL: https://www.metlife.ua (дата звернення: 28.11.2025).

11. Перестрахування ПрАТ «МетЛайф». URL: https://www.metlife.ua/content/dam/metlifecom/ua/PDFs/consultantssupport/marketingmaterials/leaflets/listovka_perestrahovanie.pdf (дата звернення: 29.11.2025).

12. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17 (дата звернення: 28.11.2025).

13. Показники діяльності страховиків. *Наглядова статистика НБУ*. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/Insurance_companies.zip (дата звернення: 28.11.2025).

14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.09.2019 р. № 79-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-20 (дата звернення: 28.11.2025).

15. Про затвердження Директиви Європейського Парламенту і Ради 2009/138/ЕС про започаткування та здійснення діяльності у сфері страхування та перестрахування (Solvency II) : Директива ЄС від 25.11.2009 р. № 2009/138/ЕС. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32009L0138 (дата звернення: 28.11.2025).

16. Про затвердження Правил складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України : Постанова Правління Національного банку України від 25.11.2021 р. № 123.URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0123500-21 (дата звернення: 28.11.2025).

17. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр (дата звернення: 28.11.2025).

18. Річний фінансовий звіт ПрАТ «МетЛайф» за 2022- 2023 роки. URL: https://www.metlife.ua/content/dam/metlifecom/ua/PDFs/financial-reports/2023/2023_fsu_with_Deloitte-MetLife_signature.pdf (дата звернення: 28.11.2025).

19. Річний фінансовий звіт ПрАТ «МетЛайф» за 2023-2024 роки. URL: https://www.metlife.ua/content/dam/metlifecom/ua/PDFs/Issuernews/2025/2025_04/Metlife_24fsu_with_Deloitte_signature.pdf (дата звернення: 28.11.2025).

20. Страховику розширено обсяг ліцензії на здійснення діяльності із прямого страхування та вхідного перестрахування. *Національний банк України*.2025. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/strahoviku-rozshireno-obsyag-litsenziyi-na-zdiysnennya-diyalnosti-iz-pryamogo-strahuvannya-ta-vhidnogo-perestrahuvannya (дата звернення: 29.11.2025).

21. Страхування : навчальний посібник / Мельник Т. А., Сибірцев В. В. - Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем». 2022. 307с.

22. Страхування: Навчальний посібник. Івано-Франківськ, НАІР, 2024. 272 с.

23. Татаріна Т.В. Функціонування вітчизняного ринку перестрахування в умовах воєнного стану. *Наукові перспективи.* 2022. № 12(30). С. 262 – 275.

24. Хамініч С., Дранус В. Теоретичні засади функціонування ринку перестрахування. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції.* Львів: ЛНУП, 2024. С.169-170.

25. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15 (дата звернення: 28.11.2025).

26. Шкурко В. І. Перестрахування як метод управління ризиками. In *The 10 th International scientific and practical conference "Eurasian scientific discussions"* Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2022. С. 450-452

27. Шкурко В. Сектор перестрахування у фінансовій системі. *Scientia fructuosa*. 2022. №*143*(3). С.93-102.

28. Aggregate Stop-Loss Reinsurance: What it Means, Criticisms : стаття / Investopedia. 2023. URL: https://www.investopedia.com/terms/a/aggregate-stoploss-reinsurance.asp (дата звернення: 29.11.2025).

29. AM Best Rating Agency. URL: https://www.ambest.com (дата звернення: 28.11.2025).

30. Catastrophe Excess Reinsurance: What It Is, How It Works, Example: Investopedia. URL: https://www.investopedia.com/terms/c/catastrophe-excess-reinsurance.asp (дата звернення: 29.11.2025).

31. Fitch Ratings. URL: https://www.fitchratings.com (дата звернення: 28.11.2025).

32. ForInsurer. https://forinsurer.com/stat (дата звернення: 29.11.2025).

33. Hannover Re. URL: https://www.hannover-re.com (дата звернення: 28.11.2025).

34. MetLife. Wikimedia Foundation. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/MetLife (дата звернення: 29.11.2025).

35. Munich Re. URL: https://www.munichre.com (дата звернення: 28.11.2025).

36. Prophet: Forecasting at scale. Meta Open Source. URL: https://facebook.github.io/prophet/ (дата звернення: 28.11.2025).

37. Python Software Foundation. Python Language Reference. URL: https://www.python.org/ (дата звернення: 28.11.2025).

38. S&P Global Ratings. URL: https://www.spglobal.com/ratings (дата звернення: 28.11.2025).

39. SCOR. URL: https://www.scor.com (дата звернення: 28.11.2025).

40. Swiss Re. URL: https://www.swissre.com (дата звернення: 28.11.2025).

ДОДАТКИ

Додаток А

Основні показники діяльності страхових компаній

(млн грн)

№ з/п	Показники	Період			
		I квартал 2023	I півріччя 2023[2]	9 місяців 2023[2]	2023 рік[2,3]
1	2	3	4	5	6
1	Кількість зареєстрованих страхових компаній, на кінець періоду, одиниць[1], із них:	122	115	111	101
2	компанії зі страхування життя	12	12	12	12
3	Кількість страхових компаній, що надали звітність, на кінець періоду, одиниць	120	113	108	97
4	Включено компаній до Державного реєстру за квартал[1]	0	0	0	0
5	Виключено з Державного реєстру за квартал	6	7	4	10
6	Кількість укладених договорів страхування, за період, тис. одиниць	20 228,9	40 774,8	73 353,0	94 821,5
7	Активи за балансом	70 480,3	70 780,2	73 399,3	74 412,2
8	Активи, визначені статтею 31 Закону України "Про страхування"	54 515,6	54 579,3	55 865,3	56 359,9
9	Обсяг сплачених статутних капіталів	6 471,8	6 298,2	6 202,3	5 955,6
10	Сформовані страхові резерви	41 329,3	42 481,8	44 888,3	46 781,2
11	Валові страхові премії, з них:	10 116,4	21 354,7	34 141,7	47 014,7
12	від страхувальників – фізичних осіб	6 109,9	13 036,3	20 951,7	28 755,0
13	від перестрахувальників	224,3	495,3	736,9	1 057,1
14	Валові страхові виплати, з них:	3 839,8	7 817,5	12 027,4	16 867,3
15	страхувальникам – фізичним особам	2 037,3	4 162,4	6 457,9	9 150,7
16	перестрахувальникам	80,7	79,9	103,4	133,6
17	Рівень валових виплат, відсотки	38,0	36,6	35,2	35,9
18	Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом частки страхових премій, які сплачуються перестраховикам-резидентам)	9 915,1	20 895,1	33 437,8	46 011,0
19	Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом частки страхових виплат, які компенсовані перестраховиками-резидентами)	3 792,6	7 744,4	11 923,4	16 736,1
20	Рівень чистих виплат, відсотки	38,3	37,1	35,7	36,4
21	Обсяг страхових платежів, належних перестраховикам, із них:	1 379,4	2 437,2	3 683,8	4 650,3
22	перестраховикам-нерезидентам	1 178,2	1 977,6	2 979,8	3 646,6

[1] Без урахування страховика зі спеціальним статусом ПрАТ "Експортно-кредитне агентство".

[2] З урахуванням показників діяльності страховиків, виключених з Державного реєстру фінансових установ з початку календарного року.

[3] Уточнені дані. Показники сформовано 07.05.2024 за даними файлів звітності страхових компаній FR0, IR4 та IR75.

Додаток Б

Основні показники діяльності страховиків

(млн грн)

№ з/п	Показники	Період			
		I квартал 2024	I півріччя 2024[2]	9 місяців 2024[2]	2024 рік[1,2]
1	2	3	4	5	6
1	Кількість зареєстрованих страхових компаній, на кінець періоду, одиниць[3], з них:	96	90	75	65
2	компанії зі страхування життя	12	12	11	10
3	Кількість страхових компаній, що надали звітність, на кінець періоду, одиниць	93	82	71	64
4	Включено компаній до Державного реєстру за квартал	0	0	0	0
5	Виключено з Державного реєстру за квартал	3	8	16	10
6	Кількість договорів страхування, які почали діяти в звітному періоді, тис. одиниць, з них:	9 532,6	17 527,3	68 362,9	90 362,1
7	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування страхування за класами страхування іншими, ніж страхування життя, які почали діяти в звітному періоді	9 223,3	16 970,6	67 604,9	89 413,7
8	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування страхування за класами страхування життя, які почали діяти в звітному періоді	309,3	556,8	757,9	948,4
9	Кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, діючих на кінець звітного періоду, тис. одиниць, із них:	21 654,7	20 895,0	20 533,7	20 432,2
10	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, за класами страхування іншими, ніж страхування життя, діючих на кінець звітного періоду	19 294,8	18 819,7	18 462,2	18 565,8
11	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, за класами страхування життя, діючих на кінець звітного періоду	2 359,9	2 075,3	2 071,5	1 866,4
12	Кількість застрахованих осіб за договорами прямого страхування за класами страхування іншими, ніж страхування життя на кінець звітного періоду, тис. одиниць	9 230,0	8 892,9	9 248,8	8 717,0
13	Кількість застрахованих осіб за договорами прямого страхування за класами страхування життя на кінець звітного періоду, тис. одиниць	2 268,2	2 069,0	2 096,1	1 971,1
14	Прийнятні активи для розрахунку регулятивного капіталу	52 928,7	57 275,4	64 170,7	65 688,1
15	Обсяг зареєстрованих статутних капіталів	5 883,2	5 752,5	5 610,0	5 550,7
16	Обсяг сплачених статутних капіталів	5 883,2	5 697,9	5 610,0	5 550,7
17	Технічні резерви, з них:	32 011,4	33 961,9	35 673,8	36 654,7
18	технічні резерви за класами страхування іншого, ніж страхування життя	20 714,1	21 681,8	23 794,5	24 442,8
19	технічні резерви за класами страхування життя	11 284,3	12 266,9	11 879,4	12 211,9
20	Інші зобов'язання, крім технічних резервів та субборгу, врахованого у розрахунку регулятивного капіталу	7 945,7	3 841,3	3 925,6	3 926,6
		11 593,5	24 202,8	38 468,9	53 252,8
21	Валові страхові премії, з них:	4 412,9	9 179,0	14 588,1	20 068,9
22	від страхувальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	6 704,2	13 966,0	23 643,5	32 881,8
23	від страхувальників – фізичних осіб	73,4	141,4	237,3	302,1
24	від перестрахувальників				
25	Валові страхові премії за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	10 264,1	21 571,7	34 411,7	47 528,1
26	від страхувальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	4 331,9	9 017,7	14 333,7	19 764,9
27	від страхувальників – фізичних осіб	5 453,4	11 496,2	19 840,7	27 461,2
28	від перестрахувальників	73,4	141,4	237,3	302,1
29	Валові страхові премії за класами страхування життя, з них:	1 331,8	2 631,1	4 057,3	5 724,7
30	від страхувальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	81,0	161,3	254,5	304,0
31	від страхувальників – фізичних осіб	1 250,8	2 469,8	3 802,8	5 420,7
32	від перестрахувальників	0,0	0,0	0,0	0,0
33	Валові страхові виплати, з них:	4 942,9	9 966,0	15 129,8	20 919,9
34	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	1 998,1	3 377,8	5 081,6	7 048,3
35	фізичним особам	2 757,4	6 217,6	9 993,9	13 767,2
36	перестрахувальникам	34,3	60,7	74,4	104,4
37	Валові страхові виплати, крім ануїтету за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	4 626,1	9 321,6	14 113,4	19 460,2
38	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	1 992,1	3 366,1	5 043,6	7 010,0
39	фізичним особам	2 444,5	5 584,9	8 995,4	12 345,8
40	перестрахувальникам	34,3	60,7	74,4	104,4
41	Валові страхові виплати, крім ануїтету за класами страхування життя, з них:	272,4	556,8	885,0	1 279,2
42	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	4,0	11,7	17,6	37,8
43	фізичним особам	268,5	545,1	867,3	1 241,4
44	перестрахувальникам	0,0	0,0	0,0	0,0
45	Валові страхові виплати у вигляді ануїтету за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	0,3	0,6	0,6	1,0
46	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	0,0	0,0	0,0	0,4
47	фізичним особам	0,3	0,6	0,6	0,6
48	перестрахувальникам	0,0	0,0	0,0	0,0
49	Валові страхові виплати у вигляді ануїтету за класами страхування життя, з них:	44,0	87,0	130,6	179,4
50	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	0,0	0,0	0,0	0,0
51	фізичним особам	44,0	87,0	130,6	179,4
52	перестрахувальникам	0,0	0,0	0,0	0,0
53	Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом частки перестрахових премій)	10 272,2	21 849,7	35 002,3	48 734,2
54	Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом частки перестрахових виплат)	4 536,7	9 089,4	13 726,9	18 981,0
55	Перестрахові премії, передані у перестрахування, з них:	1 321,3	2 353,1	3 466,7	4 518,6
56	перестраховикам-нерезидентам	1 207,4	2 170,1	3 181,5	4 204,6
57	Компенсовані перестраховиками страхові виплати, із них:	406,2	876,5	1 402,9	1 938,9
58	перестраховиками-нерезидентам	379,0	824,5	1 333,8	1 840,1

Примітка. Інформацію підготовлено за даними файлів звітності IR20, IRN1, IRN2, IRN3, IRB2, IRB3 і IRPL.

[1] Уточнені дані станом на 12.05.2025.

[2] З урахуванням показників діяльності страховиків, виключених з Державного реєстру фінансових установ з початку календарного року.

[3] Без урахування страховика зі спеціальним статусом ПрАТ "Експортно-кредитне агентство".

Додаток В

Основні показники діяльності страховиків

(млн грн)

№ з/п	Показники	Період			
		І квартал 2025[1]	І півріччя 2025	9 місяців 2025	2025 рік
1	2	3	4	5	6
1	Кількість зареєстрованих страхових компаній, на кінець періоду, одиниць[3], з них:	63	62		
2	компанії зі страхування життя	10	10		
3	Кількість страхових компаній, що надали звітність, на кінець періоду, одиниць	63	61		
4	Включено компаній до Державного реєстру за квартал	0	0		
5	Виключено з Державного реєстру за квартал	2	1		
6	Кількість договорів страхування, які почали діяти в звітному періоді, тис. одиниць, з них:	5 812,7	11 198,7		
7	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування страхування за класами страхування іншими, ніж страхування життя, які почали діяти в звітному періоді	5 676,2	11 017,3		
8	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування страхування за класами страхування життя, які почали діяти в звітному періоді	136,5	181,4		
9	Кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, діючих на кінець звітного періоду, тис. одиниць, із них:	18 848,8	19 323,8		
10	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, за класами страхування іншими, ніж страхування життя, діючих на кінець звітного періоду	16 963,1	17 525,0		
11	кількість договорів прямого та вхідного перестрахування, за класами страхування життя, діючих на кінець звітного періоду	1 885,7	1 798,8		
12	Кількість застрахованих осіб за договорами прямого страхування за класами страхування іншими, ніж страхування життя на кінець звітного періоду, тис. одиниць	7 376,7	7 754,1		
13	Кількість застрахованих осіб за договорами прямого страхування за класами страхування життя на кінець звітного періоду, тис. одиниць	1 969,1	1 903,1		
14	Прийнятні активи для розрахунку регулятивного капіталу	68 531,2	74 735,2		
15	Обсяг зареєстрованих статутних капіталів	5 730,8	5 658,5		
16	Обсяг сплачених статутних капіталів	5 730,8	5 658,5		
17	Технічні резерви, з них:	38 245,7	41 741,9		
18	технічні резерви за класами страхування іншого, ніж страхування життя	26 063,5	29 134,0		
19	технічні резерви за класами страхування життя	12 182,2	12 607,9		
20	Інші зобов'язання, крім технічних резервів та субборгу, врахованого у розрахунку регулятивного капіталу	5 081,9	5 722,9		
21	Валові страхові премії, з них:	15 408,0	33 246,6		
22	від страхувальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	5 917,1	12 403,6		
23	від страхувальників – фізичних осіб	9 428,4	20 698,4		
24	від перестрахувальників	62,5	144,6		
25	Валові страхові премії за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	14 000,9	30 484,4		
26	від страхувальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	5 830,1	12 242,2		
27	від страхувальників – фізичних осіб	8 108,4	18 097,5		
28	від перестрахувальників	62,5	144,6		
29	Валові страхові премії за класами страхування життя, з них:	1 407,0	2 762,2		
30	від страхувальників-юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців	87,0	161,4		
31	від страхувальників – фізичних осіб	1 320,0	2 600,9		
32	від перестрахувальників	0,0	0,0		
33	Валові страхові виплати, з них:	5 802,7	12 153,2		
34	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	2 340,9	4 375,8		
35	фізичним особам	3 430,9	7 723,2		
36	перестрахувальникам	30,9	54,2		
37	Валові страхові виплати, крім ануїтету за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	5 410,4	11 353,3		
38	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	2 334,6	4 351,8		
39	фізичним особам	3 044,9	6 947,3		
40	перестрахувальникам	30,9	54,2		
41	Валові страхові виплати, крім ануїтету за класами страхування життя, з них:	343,8	703,7		
42	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	6,3	23,6		
43	фізичним особам	337,5	680,1		
44	перестрахувальникам	0,0	0,0		
45	Валові страхові виплати у вигляді ануїтету за класами страхування іншими, ніж страхування життя, з них:	0,1	0,4		
46	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	0,0	0,4		
47	фізичним особам	0,1	0,0		
48	перестрахувальникам	0,0	0,0		
49	Валові страхові виплати у вигляді ануїтету за класами страхування життя, з них:	48,4	95,8		
50	юридичним особам, фізичним особам-підприємцям	0,0	0,0		
51	фізичним особам	48,4	95,8		
52	перестрахувальникам	0,0	0,0		
53	Чисті страхові премії (валові страхові премії за мінусом перестрахових премій, які передані у перестрахування перестраховикам-резидентам)	15 354,4	33 111,0		
54	Чисті страхові виплати (валові страхові виплати за мінусом перестрахових виплат від перестраховиків-резидентів)	5 773,8	12 099,0		
55	Перестрахові премії, передані у перестрахування, з них:	1 572,5	3 109,8		
56	перестраховикам-нерезидентам	1 518,9	2 974,2		
57	Компенсовані перестраховиками страхові виплати, із них:	461,4	1 096,5		
58	перестраховиками-нерезидентам	432,5	1 042,2		

Примітка. Інформацію підготовлено за даними файлів звітності IR20, IRN1, IRN2, IRN3, IRB2, IRB3 і IRPL.

[1] Уточнені дані станом на 18.08.2025.

[2] З урахуванням показників діяльності страховиків, виключених з Державного реєстру фінансових установ з початку календарного року.

[3] Без урахування страховика зі спеціальним статусом ПрАТ "Експортно-кредитне агентство".

Додаток Г

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	31 грудня 2023 року
Підприємство: **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»**	за ЄДРПОУ	32109907
Територія: **Україна**	за КОАТУУ	80391
Організаційно-правова форма господарювання: **Акціонерне товариство**	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності: **Страхування життя**	за КВЕД	65,11
Одиниця виміру: **тисячі гривень**		
Адреса: **вул. Жилянська, 110, м. Київ, 01032**		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за Міжнародними стандартами фінансової звітності **V**		

Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2023 року

Форма № 1
Код за ДКУД
1801001

Актив	Код рядка	Примітки	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
1	2	2а	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000		-	21 133
первісна вартість	1001		4 938	26 071
накопичена амортизація	1002		4 938	4 938
Основні засоби	1010		15 613	28 474
первісна вартість	1011		82 682	87 863
знос	1012		67 069	59 389
Інші фінансові інвестиції	1035		1 173 372	1 670 030
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045		14 287	8 600
Інші необоротні активи	1090		665 518	517 546
Усього за розділом I	**1095**		**1 868 790**	**2 245 783**
II. Оборотні активи				
Запаси	1100		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130		-	-
з бюджетом	1135		-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
з нарахованих доходів	1140		-	-
із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		89 656	80 870
Поточні фінансові інвестиції	1160		700 000	1 281 420
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165		5 588 497	2 583 962
у тому числі:				
готівка	1166		-	-
рахунки в банках	1167		5 588 497	2 583 962
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		-	-
у тому числі:				
резерви довгострокових зобов'язань	1181		-	-
резерви збитків	1182			
Інші оборотні активи	1190		41 932	27 907
Усього за розділом II	**1195**		**6 420 085**	**3 974 159**
Баланс	**1300**		**8 288 875**	**6 219 942**

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах українських гривень)

Пасив	Код рядка	Примітки	31 грудня 2023 року	31 грудня 2022 року
1	2	2а	3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		102 925	102 925
Додатковий капітал	1410		122 505	122 505
Резервний капітал	1415		15 439	15 439
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		3 197 755	2 609 674
Усього за розділом I	**1495**		**3 438 624**	**2 850 543**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Інші довгострокові зобов'язання	1515		4 270 974	2 962 266
Страхові резерви	1530		-	-
у тому числі: резерви довгострокових зобов'язань	1531		-	-
резерви збитків	1532		-	-
Усього за розділом II	**1595**		**4 270 974**	**2 962 266**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		66 022	23 401
товари, роботи, послуги	1615		-	-
розрахунками з бюджетом	1620		66 022	23 401
розрахунками зі страхування	1625		-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		18 892	27 218
розрахунками з оплати праці	1630		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		-	-
Поточні забезпечення	1660		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690		494 363	356 514
Усього за розділом III	**1695**		**579 277**	**407 133**
Баланс	**1900**		**8 288 875**	**6 219 942**

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	31 грудня 2023 року
Підприємство: **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»**	за ЄДРПОУ	32109907
Територія: **Україна**	за КОАТУУ	80391
Організаційно-правова форма господарювання: **Акціонерне товариство**	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності: **Страхування життя**	за КВЕД	65,11
Одиниця виміру: **тисячі гривень**		
Адреса: **вул. Жилянська, 110, м. Київ, 01032**		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за Міжнародними стандартами фінансової звітності V		

Звіт про сукупний дохід
за рік, який закінчився 31 грудня 2023 року

Форма № 2
Код за ДКУД
1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2022 року
1	2	2а	3	4
Чисті зароблені страхові премії	2010		1 296 267	1 108 417
Премії підписані, валова сума	2011		1 329 920	1 140 884
Премії, передані у перестрахування	2012		(33 653)	(32 467)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		-	-
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		(469 073)	(347 437)
Валовий прибуток	**2090**		**827 194**	**760 980**
Витрати від зміни у резервах довгострокових зобов'язань[1]	2105		-	-
Витрати від зміни інших страхових резервів	2110		-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума[2]	2111		-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах[2]	2112		-	-
Інші операційні доходи	2120		41 542	19 783
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		211 537	-
Адміністративні витрати	2130		-	-
Аквізиційні витрати	2150		(463 447)	(438 428)
Інші операційні витрати	2180		(142 045)	(125 997)
Чистий збиток від операційної діяльності	**2195**		**(352 413)**	**(544 642)**
Інші фінансові доходи	2220		861 353	615 265
Інші доходи	2240		14 368	15 574
Фінансові витрати	2250		(627 418)	(602 649)
Інші витрати	2270		(7 909)	-
Фінансовий результат до оподаткування: Прибуток	**2290**		**715 175**	**244 528**
Витрати з податку на прибуток	2300		(127 093)	(100 104)
Чистий фінансовий результат: Прибуток	**2350**		**588 082**	**144 424**

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2023 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах українських гривень)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2022 року
1	2	2а	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		588 082	144 424

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2022 року
1	2	2а	3	4
Матеріальні витрати	2500		-	-
Витрати на оплату праці	2505		28 758	28 414
Відрахування на соціальні заходи	2510		4 787	4 866
Амортизація	2515		-	-
Інші операційні витрати	2520		571 947	531 125
Разом	2550		605 492	564 425

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2022 року
1	2	2а	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		8 233 966	8 233 966
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		8 233 966	8 233 966
Чистий прибуток на одну просту акцію, гривень	2610		71,42	17,54
Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію, гривень	2615		71,42	17,54
Дивіденди на одну просту акцію, гривень	2650		-	-

Додаток Д

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2024 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	31 грудня 2024 року
Підприємство: **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»**	за ЄДРПОУ	32109907
Територія: **Україна**	за КОАТУУ	80391
Організаційно-правова форма господарювання: **Акціонерне товариство**	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності: **Страхування життя**	за КВЕД	65,11
Одиниця виміру: **тисячі гривень**		
Адреса: **вул. Жилянська, 110, м. Київ, 01032**		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за Міжнародними стандартами фінансової звітності v		

Звіт про фінансовий стан
на 31 грудня 2024 року

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	Примітки	31 грудня 2024 року	31 грудня 2023 року
1	2	2а	3	4
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000		-	-
первісна вартість	1001		4 938	4 938
накопичена амортизація	1002		4 938	4 938
Основні засоби	1010		30 101	15 613
первісна вартість	1011		77 317	82 682
знос	1012		47 216	67 069
Інші фінансові інвестиції	1035		671 600	1 173 372
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-
Відстрочені податкові активи	1045		9 209	14 287
Інші необоротні активи	1090		788 214	665 518
Усього за розділом I	**1095**		**1 499 124**	**1 868 790**
II. Оборотні активи				
Запаси	1100		-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		-	-
з бюджетом	1135		-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136		-	-
з нарахованих доходів	1140		-	-
із внутрішніх розрахунків	1145		-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		104 113	89 656
Поточні фінансові інвестиції	1160		604 009	700 000
Грошові кошти та їх еквіваленти	1165		7 922 981	5 588 497
у тому числі: готівка	1166		-	-
рахунки в банках	1167		7 922 981	5 588 497
Частка перестраховика у страхових резервах	1180		-	-
у тому числі: резерви довгострокових зобов'язань	1181		-	-
резерви збитків	1182			
Інші оборотні активи	1190		15 872	41 932
Усього за розділом II	**1195**		**8 646 975**	**6 420 085**
Баланс	**1300**		**10 146 099**	**8 288 875**

Продовження додатку Д

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2024 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах українських гривень)

Пасив	Код рядка	Примітки	31 грудня 2024 року	31 грудня 2023 року
1	2	2а	3	4
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		102 925	102 925
Додатковий капітал	1410		122 505	122 505
Резервний капітал	1415		15 439	15 439
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		4 292 934	3 197 755
Усього за розділом I	**1495**		**4 533 803**	**3 438 624**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Інші довгострокові зобов'язання	1515		5 078 206	4 270 974
Страхові резерви	1530		-	-
у тому числі: резерви довгострокових зобов'язань	1531		-	-
резерви збитків	1532		-	-
Усього за розділом II	**1595**		**5 078 206**	**4 270 974**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		-	-
товари, роботи, послуги	1615		-	-
розрахунками з бюджетом	1620		36 612	66 022
розрахунками зі страхування	1625		-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645		-	18 892
розрахунками з оплати праці	1630		-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650		-	-
Поточні забезпечення	1660		-	-
Інші поточні зобов'язання	1690		497 478	494 363
Усього за розділом III	**1695**		**534 090**	**579 277**
Баланс	**1900**		**10 146 099**	**8 288 875**

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2024 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

		КОДИ
	Дата (рік, місяць, число)	31 грудня 2024 року
Підприємство: **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»**	за ЄДРПОУ	32109907
Територія: **Україна**	за КОАТУУ	80391
Організаційно-правова форма господарювання: **Акціонерне товариство**	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності: **Страхування життя**	за КВЕД	65,11
Одиниця виміру: **тисячі гривень**		
Адреса: **вул. Жилянська, 110, м. Київ, 01032**		
Складено (зробити позначку «V» у відповідній клітинці):		
за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за Міжнародними стандартами фінансової звітності **V**		

Звіт про сукупний дохід
за рік, який закінчився 31 грудня 2024 року

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2024 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
1	2	2а	3	4
Чисті зароблені страхові премії	2010		1 459 640	1 296 267
Премії підписані, валова сума	2011		1 502 266	1 329 920
Премії, передані у перестрахування	2012		(42 626)	(33 653)
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		-	-
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		(389 034)	(469 073)
Валовий прибуток	**2090**		**1 070 606**	**827 194**
Витрати від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		-	-
Витрати від зміни інших страхових резервів	2110		-	-
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		-	-
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		-	-
Інші операційні доходи	2120		27 908	41 542
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		95 696	211 537
Адміністративні витрати	2130		-	-
Аквізиційні витрати	2150		(475 891)	(463 447)
Інші операційні витрати	2180		(117 076)	(142 045)
Чистий збиток від операційної діяльності	**2195**		**(469 363)**	**(352 413)**
Інші фінансові доходи	2220		853 471	861 353
Інші доходи	2240		14 057	14 368
Фінансові витрати	2250		(147 171)	(627 418)
Інші витрати	2270		(5 322)	(7 909)
Фінансовий результат до оподаткування: Прибуток	**2290**		**1 316 278**	**715 175**
Витрати з податку на прибуток	2300		(221 099)	(127 093)
Чистий фінансовий результат: Прибуток	**2350**		**1 095 179**	**588 082**

Продовження додатку Д

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «МЕТЛАЙФ»

ДОДАТКОВІ ФОРМИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2024 РОКУ (ПРОДОВЖЕННЯ)
(у тисячах українських гривень)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2024 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
1	2	2а	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	**2450**		**-**	**-**
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	**2460**		**-**	**-**
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	**2465**		**1 095 179**	**588 082**

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2024 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
1	2	2а	3	4
Матеріальні витрати	2500		-	-
Витрати на оплату праці	2505		32 703	28 758
Відрахування на соціальні заходи	2510		5 514	4 787
Амортизація	2515		-	-
Інші операційні витрати	2520		554 750	571 947
Разом	**2550**		**592 967**	**605 492**

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Код рядка	Примітки	За рік, який закінчився 31 грудня 2024 року	За рік, який закінчився 31 грудня 2023 року
1	2	2а	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		8 233 966	8 233 966
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		8 233 966	8 233 966
Чистий прибуток на одну просту акцію, гривень	2610		133,01	71,42
Скоригований чистий прибуток на одну просту акцію, гривень	2615		133,01	71,42
Дивіденди на одну просту акцію, гривень	2650		-	-